The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
Columbus, Ohio

DIRVA

THE FIELD

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 2, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States..... $3.00
In Foreign Countries..... $4.00

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland.

No. Kaina 6c. CLEVELAND, OHIO March-Kovo 21, 1947 (32-ri metai :: 32nd year)

LIETUVIŲ GYVENIMAS VOKIETIJOJE

(Dirvos Korespondento Bavarijoje pranešimai)

DAŽNĖJA DŽIOVA

Pablogėjus gyvenimui, padidėjo ligos. Pas daugelį asmenų, ypač pas vaikus, del nepakankamo maitinimo pasireiškia įvairių ligų, ypač džiovos simptomai. Kovoti su šia liga, nesant pinigų ir gero maisto, yra visiškai negalima.

LIETUVIAI RAŠYTOJAI

Reikia iškelti Lietuvius rašytojus, žurnalistus, menininkus, o ypač mokytojus. Jie, neturėdami ir pačių primityviausių sąlygų savo darbui, nenustoja vilties ir toliau rašo veikalus, kuria, moko kitus ir patys mokosi.

Štai Kemptene Prof. Kolupaila, žinomas hidrologas, rašo jau nepirmą veikalą iš hidrologijos mokslo srities. Neatsilieka ir kiti. Lietuvių spauda turi labai blogas sąlygas, vienok nuolat tebeišeina spausdinti, rotarium dauginti ar, pagaliau, sieniniai laikraštėliai. Kas kart susilaukiama daugiau ir vadovėlių mokykloms.

400 METŲ

400 metų Lietuviškos knygos sukaktis iškilmingai paminėta visose Lietuvių stovyklose. Ta proga ruošiamos paskaitos, daromi pranešimai ir net įrengiamos Lietuviškos knygos parodėlės. Lietuviška periodinė ir neperiodinė spauda kiekvieno Lietuvio tremtinio yra labai vertinama, nuolat sekama, nes tik ji šiądien dar tebegaivina mus.

NEGAUNA SPAUDOS

Nors karas ir senai pasibaigė, Amerikos Lietuvių spauda legaliu budu musų vis dar nepasiekia. Tik retkarčiais pas mus užkliuna vienas ar kitas laikraščio numeris, kuris čia gaudomas kaip kokia šventa relikcija.

Tautiečiai, visais jums galimais budais siųskite mums savo laikraščių ir knygų. Ypač mums reikalingos jusų išleistos knygos apie Lietuvą ir jos vargus Angliška kalba, kad galėtume jas įteikti kai kuriems UNRRA ar karinės valdžios valdininkams.

JUDĖJIMO LAISVĖ

Kai kuriose Anglų zonos Lietuvių stovyklose jau įvesta "judėjimo laisvė". Ji reiškiasi tuo budu kad pagal atitinkamus patvarkymus tremtiniai be leidimo gali atsitolinti nuo savo stovyklos iki apie 5 kilometrų aplinkui.

DP UNIVERSITETAS

Hamburge DP universitetas vis dar tebedirba nepaprastai sunkiose patalpose. Paskutinėmis dienomis jis perkeliamas į naujas, gal kiek geresnes, patalpas. Kaip sunkios jo darbo sąlygos, matyti kad ir iš to kad viename mažame lentinio barako kambarėlyje gyvena keturi profesoriai.

Maitinimo sąlygos taip pat ne geresnės. Nusilpę profesoriai ir studentai turi dažnai važinėti į stovyklas "atsiganyti".

Vienok ir šie nedatekliai nesumažina jų gerų norų. Visi profesoriai dirba jau 10 mėnesių negaudami iš niekur algų. Argi tai ne pasišventimas?

Br. Kviklys.

Amerikai Lieka Pasirinkti Rimtas Kelias ir Eiti Juo Nedvejojamai

Senatorius Knowland (Rep. iš California), kuris kovoja už sumažinimą šalies skolų vietoje skubėti mažinti žmonėms taksus. Iki Amerika turės dideles skolas, jos gulės ant taksų mokėtojų pečių, ir jų nebus galima atsikratyti sumažinimu taksų.

PATARIA RUSIJĄ BOMBARDUOTI TUOJAU

Philadelphia. — Kovo 19 čia kalbėdamas, George H. Earle, buvęs Penna gubernatorius ir Roosevelto pasiuntinis į Austriją ir Bulgariją, skelbia reikalingumą bombarduoti sovietų Rusiją pirmiau negu ji užbombarduos mus.

Komunizmas yra dabar didžiausias civilizacijai pavojus ir turi buti sulaikytas.

Earle pasakė: "Žinoma, bus labai gaila žinoti kad Rusų vaikai ir Rusų moterys bus užmuštos tokiame žygyje, tačiau aš sutikčiau kad butų taip negu kad Amerikiečių vaikai ir Amerikietės moterys butų nužudytos sovietų bombomis pirmiau."

"Stalinas ir Hitleris sulaužė tiek pat sutarčių. Patyrėm kad negalima pasitikėti Hitleriu. Mes negalim pasitikėti ir Stalinu. Jeigu Rusai mano jog jie galės išnaikinti mus per naktį atominėmis bombomis, jie tą darys. Dauguma Amerikiečių yra perdaug naivus ir perdaug mielaširdingi. Rusija turi fanatišką pasiryžimą pasaulį sukomunistinti."

PRANCUZIJA greit apsidirbo su Bulgarais: Bulgarijos komunistų valdžia prašalino iš Sofijos Prancuzę korespondentę. Prancuzijoje tuoj išvyta du Bulgarai korespondentai.

ANGLIJOJE gemblerystės taip išplitusios kad jos paima labai daug darbo jiegų tik visokių lažybų rekordų vedimui, ir sugaišina milijonų žmonių laiką. Viename tik Liverpool, paveizdan, dirbą 20,000 merginų tik vienoje lažybų įstaigoje, kurios galėtų dirbti prie rubų siuvimo ar kitokių reikmenų išdirbimo.

MASKVA REIKALAUJA 10 BILIJONŲ DOL. ATLYGINIMŲ IŠ VOKIETIJOS

Amerika atsidurė svarbioje kryžkelėje, kur turi padaryti rimtą pasirinkimą — ir tas pasirinkimas yra: sustabdyti sovietų plėtimosi ir grobimo politiką, arba toliau tupčiojant pačiai kristi komunizmo auka.

Amerika šiądien stovi tokioje vietoje kaip 1931 metų Rugsėjo mėnesį stovijo ji sąryšyje su Tautų Sąjunga, kuomet Japonai pasiryžo įsiveržti Mandžurijon.

Jei Amerika nesulaikys sovietų imperializmo Europoje ir Azijoje, kaip nebuvo sulaikyta Japonijos plėtimasis, pasekmės bus liudnos.

Amerikos vadai matomai žino ir jaučia komunizmo pavojų labiau negu bent kada norėjo dasileisti, nes Kongreso abiejų partijų vadai sutinka kad Graikijos ir Turkijos klausimuose reikia imtis greito žygio taip kaip Prez. Truman savo atsišaukime nurodė.

Klausimas tik ar bediskusuodami ilgai kaip skęstanti gelbėti, nepavėluos.

Nors sovietai visomis pusėmis skelbia jog Rusijos žmonės nori taikos, Kremliaus plėšikai neliaujamai dirba ruošdamiesi pasaulinei komunizmo revoliucijai, į tą planą ineina ir revoliucija pačioje Amerikoje.

Jei Amerikiečiai nepataikys laiko ir progos smogti į patį žalčių lizdą, jie sužavėti Maskvos agentų kalbomis apie Rusų norėjimą taikos gali viską prarasti.

Maskvos derybos

Suvažiavus Maskvon taikos delegatams, Molotovas pradėjo savo mulkinimo politikos dumus pusti į akis kitų trijų didžiųjų valstybių atstovams.

Jis pradėjo su reikalavimu kartu su Vokietijos ir Austrijos taikos klausimu svarstyti ir Kinijos klausimą, dalykų painiojimui ir laiko gaišinimui pašaliniais reikalais.

Molotovas pareikalavo iš Vokietijos sau karo nuostolių atlyginimo 10 bilijonų dolarių vertėje, per 20 metų laiko. Amerikai jis primetė buk ji jau gavus 10 bilijonų dolarių vertės atlyginimų pagrobdama Vokiečių svarbių išradimų patentus.

Rusija sakosi daugiausia nuo Vokiečių nukentėjo ir todel turi buti atgaivinta Vokietijos industrijos, kad Vokiečiai išdirbdami reikmenis galėtų per 20 metų Rusiją stiprinti ir viskuo aprupinti. Kadangi Vokietija pati negali ant kojų atsistoti, Amerika turėsianti ją finansuoti ir stiprinti, o Rusija ją melžš....

Amerikonai neturi drąsos nepasakyti Rusijai kad ji nukentėjo nuo Vokiečių todel kad pats Stalinas sutarė su Hitleriu pradėti antrą pasaulinį karą ir pats užsikvietė Vokiečius sau ant sprando.

Molotovas pakišo Amerikos Valst. Sekretoriui Gen. Marshall neva dar vieną Roosevelto Jaltoje duodą Stalinui slaptą prižadą del išlupimo karo nuostolių atlyginimo iš Vokietijos, nežiurint to kad sulyg pirmesnio pažadėjimo iki šiol Rusai plėšė ir vežėsi visas Vokietijos dirbtuvių mašinas net iš Amerikos ir Britų zonų....

Nors kitos nuo Vokiečių nukentėjusios šalys taipgi nori gauti atlyginimų, sovietai kitas šalis į tarybos neprisiima.

Prancuzų sumanymas

Prancuzijos atstovas Bidault Maskvoje pasiulė išblaškyti Vokietijos žmones po svetimas šalis, sumažinimui Vokiečių pavojaus kitam karui.

Kitą mintį Bidault pakėlė tai kad buvę Vokietijos plieno išdirbystės butų pavesta Prancuzijai ir kad Europos plieno centras butų Prancuzija vietoje kaip pirmiau Vokietija.

Rusai nori kad Vokietija turėtų galimybes išdirbti iki 12 milijonų tonų plieno kas metą, ir kad didumą to plieno atiduotų Rusijai.

Atakai Prezidento

Sovietai visa gerkle pradėjo atakuoti Prez. Trumaną už jo pasiryžimą gelbėti Graikiją ir Turkiją. Tas žygis vadinamas Amerikos plėtimusi ir užgrobimu svetimų šalių. Bet tai išeina taip kad plėšikas pirmiau apkaltina nekaltą žmogų vogimu.

Amerikos karo laivyno dalinys pasiunčiamas į Viduržemio jurą, į Graikijos vandenis ir į Dardanelus, kaip praneša iš Washingtono.

GEN. Eisenhower, Armijos vyriausias štabo viršininkas, griežtai įsakė armijos komandieriams laikytis nuordymų ir užlaikyti slaptus dokumentus slaptai. Įsakyme pareikšta kad perdažnai tokie įsakymai nebuvo išpildyti.

UNRRA viršininkai kurie veikia Kinijoje, verčia Gen. Kai-Šeko vyriausybę pristatyti daugiau Kinijos komunistams.

Palestinoje Britai nuteisė mirčiai vieną žydų teroristą, ir tuo pat laiku paskelbė panaikinimą karo stovio prieš kitus žydus.

Sicilijoje, Etna ugniakalnio pašonėje stebuklingas kaimas, kuri aplenkia ir pašonėmis nuplaukia iš ugniakalnio išsiveržianti verdanti siera, sunaikindama kitus kaimus ir miestelius. Šio kaimo vardas yra Passo Pisciardo.

TARDYS STATE DEPARTMENTO VALDININKUS

Sen. Vandenberg, užsienio Santikių Komiteto pirmininkas, paskelbė jog bus pradėta labai griežtas tardymas State Departmento valdininkų patyrimui kiek jie supranta dalykų svarbą pirm negu bus imamasi žygio vykdyti Prez. Trumano rekomendaciją teikti Graikijai ir Turkijai $400,000,000 paglbą.

State Departmente buvo daug aukštų valdininkų ir jų dar tebėra, kurie labai artimai prijaučia Rusijai. Bus tyrinėjama ant kiek jie permato komunizmo plitimo pavojų Viduržemio juros šalyse.

Kongresas gali nutarti ir pasiųsti pagalbą Graikijai ir Turkijai, bet State Departmento valdininkai savo suktumu ar žioplumu gali dalykus pravesti taip kad viskas tas patektų komunistams ir pagaliau Maskvai.

NAMŲ statyba šioje šalyje, numatyta 1947 metais pasiekti 1,000,000 naujų gyvenamų namų, sako sumažės iki 825,000 namų, nes milijonas nebus pajiegta išstatyti.

BRITŲ zonoje, Braunschweig stovykloje, Pabaltijo išvietinti žmonės pravedė vienos dienos badavimo streiką protestui prieš sovietų užgrobimą jų tėvynių.

AMERIKA atšaukė savo ambsadorius iš Graikijos ir Turkijos, kurie pargryžta patiekti raportus State Departmentui apie tų šalių šių dienų stovį.

NUOMŲ kontrolė norima pratęsti dar iki Vasario mėn. 1948 metų.

KVIEČIU kaina pasiekė savo aukščiausio laipsnio 99 metų Chicagos Prekybos Tarybos istorijoje: šiomis dienomis bušeliui mokėta po $3.05.

ANGLIAKASIAI NESTREIKUOS SU BALANDŽIO 1

U. S. Aukščiausias teismas išleido naują įsakymą uždraudžiantį angliakasių unijai apšaukti kitą anglies streiką, pasibaigus Kovo 31 sutarčiai su kasyklų operatoriais.

John L. Lewis paskelbė kad 400,000 minkštos anglies darbininkų sutartis su valdžia pasiliks ir po Kovo 31 d. Pereitą rudenį Lewis pareiškė kad Kovo 31 baigiasi unijos sutartis su kasyklomis, ir jis neatsako kas atsitiks Balandžio 1.

KOMUNISTAI GALI BUTI PALEISTI

Aukščiausias Teismas išleido patvirtinimą kad Civilinės Tarnybos komisija turi teisę pavaryti iš valdiškų vietų komunistus ir jų rėmėjus ir šalininkus.

Vienas nužiurėtas komunistas, M. Friedman, buvo iš vienos valdiškos vietos paleistas, jis teismo keliu pareikalavo apgynimo savo teisių į darbą. Teismas gi pripažino kad komunistas gali buti paleistas iš vietos.

AUDROS, POTVINIAI ANGLIJOJE

Kovo 17 Britaniją prašlavė nauja gamtos nelaimė, po nepaprasto varginimo dideliais šalčiais kokių neturėjo per 66 metus. Ši kartą peršlavė vėtros su potviniais, žuvo 15 asmenų. Padaryta daug kitų nuostolių, išgriauta daug namų, ir ukėse sako nuo šalčių ir potvinių žuvo apie milijonas avių.

PRIE Graikijos ir Turkijos, kurioms reikalinga iš Amerikos parama, atsistoja ir kitos Artimų Rytų šalys. Iranas, Syrija. Lebanas, Vengrija ir Palestina. Joms paremti reikalinga viso bilijono dolarių.

RUSŲ VALDŽIOS ATSTOVAI VAS. 16 MINĖJIME

(Specialiai Dirvai)

PRANCUZŲ okupacinės zonos Austrijoje sostinės Innsbruko Lietuviai studentai (jų čia yra apie 50) Vasario 16 išvakarėse surengė tradicinį balių. Mat, Vasario 15 yra studentų samburio "Lithuania" įsisteigimo metinė sukaktis.

Baliui rengti buvo gauta iš Prancuzų nemažai paramos, o taip pat nemokamai geriausia Tyrolyje salė. Studentai pasikvietė svečius iš kitų korporacijų, kurių jie taip pat visą laiką buvo kviečiami, be to, universiteto vadovybę, daug aukštų Prancuzų pareigunų ir Anglų bei Amerikiečių karinius atstovus.

Balius pasidarė žymus sezono įvykis. Tačiau dieną prieš balių rengėjams staiga buvo pranešta kad jie turi pakviesti ir Rusų karinius atstovus, arba — baliaus visai nerengti. Tai studentams sukėlė nemažai susirupinimo, bet galų gale, turint galvoje jau padarytas dideles išlaidas, nutarta Rusus pakviesti.

Pakvietimai buvo įteikti naktį prieš balių. Visi tikėjosi kad Rusai neatvyks, bet jie atvyko visi kiek tik čia jų yra, tai yra, trys.

Rusų dalyvavimas visiems baliaus dalyviams sukėlė didelį nusistebėjimą, ir jie patys, matyt, pasijuto nesmagiai, nes netrukus po oficialios dalies pasišalino. Salėje buvo nemažai neviešos policijos atstovų, ir nuotaika buvo gan įtempta, bet visa baigėsi be incidentų.

SOS IŠ LIETUVOS

Lietuviams garbinga diena, Vasario 16, Lietuvoje buvo paversta naujos prievartos ir teroro diena. Tai dienai buvo paskirti tarybiniai rinkimai.

Kovojanti Lietuva griežtai priešinosi tų rinkimų agitacijai. Ryšium su pasipriešinimu padidėjo persekiojimai — tiek miestuose, tiek kaimuose dingsta po nakties nauji žmonių buriai.

Laiškas kuris mus pasiekė iš Lietuvos, rašytas Gruodžio 23, praneša trumpai bet desperatiškai:

"Vykdoma rinkiminė propaganda ir pasipriešinimas atnešė naujus baisumus. Kalėjimai žmonių nesutalpina. Prašykit ir melskit mums pagalbos, kol dar Lietuvoje yra likę Lietuvių!"

Jų balsas kaip skardžiausias SOS turi buti perduotas visiems kurių sąžinės gali atsiliepti į žudomų žmonių pagalbos šauksmą.

SOVIETAI supirko ir slaptais budais surinko daugybę patentų iš Amerikos, kurie sulyg įstatymų gali buti išduoti publikai, tik negalima iš tų patentų išdirbti daiktus. Bet tą uždraudimą galima įvykdyti tik čia arba kitose šalyse kur susitarimas yra. Gi sovietai jokių susistarimų tuo atžvilgiu nesilaiko. Jie pasigrobę patentų nuorašus sako skubina visokius išdirbinius darytis, ir nekurie spėja kad bolševikai gal jau gerokai pažingėjo ir atominės energijos išdirbime.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

KOMUNIZMAS — BAISUS PAVOJUS

Pittsburghe kalbėdamas, Senatorius Francis J. Myers, iš Philadelphia, pasakė kad kova su komunizmu reikia vesti taip kad komunizmo nuodai butų sunaikinti ten iš kur jie paeina, panašiai kaip reikia kovoti su potviniu, užkertant potviniams galimybes iš ten kur jie prasideda. Komunizmą senatorius palygino dideliam Pittsburgho potviniui įvykusiam Kovo mėnesį 1936 metais.

Potvinių kontroliavimui dabas dirbama tvenkiniai ten iš kur vandenys parsideda.

Kaslink viso pasaulio, sako Sen. Myers, pasaulis šiądien išdraskytas, išgriautas, ir tik Amerika tėra saugi vieta.

Mes visi susirupinę platinama neapykantos filosofija, vadinama komunizmu. Graikija, demokratijos lopšys, dabar susiduria su pavojum tapti naujausia komunizmo auka.

Tai ką mes šiądien darom gelbėti Graikijai darom savo pačių reikalams. Jeigu Graikija kris komunizmo auka, kitoms Europos slegiamoms šalims bus įrodymas kad Amerika vėl susitraukė į savo lukštą ir apleido savo pareigas.

Po žymių karo pergalių mes susiduriam su daug žiauresniu žmonijos laisvės priešu — komunizmu, pasakė Sen. Myers.

DUMUS IR PITTSBURGHĄ SUNKU PERSKIRTI

Pittsburghe tebetęsiama kova su dumais ir suodžiais, ir toli ne visi namų ir dirbtuvių savininkai prisitaikė prie pravesto įstatymo naikinti miesto suodžius ir dumus iš kurenamų pečių, įvedant ar įdedant atitinkamus pagerinimus ir pakeitimus kad iš anglimi kurenamų pečių butų panaikinta dumai ir suodžiai.

Dumų kontrolės komisijonierius praneša kad 1946 metais sulaikyta dumai ir suodžiai iš 454 komercinių įstaigų kaminų, iš kurių pylėsi dumai kaip iš peklos.

Šiais metais pasiryžta daugiau ir didesnę dumų kontrolę pravesti, ir padaryti miestą švarų nuo dumų ir suodžių.

Tuo pačiu laiku pradėjo organizuotis 400 Pittsburgho biznio ir visuomenės vadų sukėlimui virš pusantro milijono dolarių trijų metų programai padaryti Pittsburghą vienu iš gražiausių miestų gyvenimui—su geriausiais namais Amerikoje.

Ar suodina Pittsburghą galės pagražint ir apšvarint, ar tai bus tik tuščias pasigyrimas?

Harrisburge legislaturoje iškelta slaptas pasikėsinimas panaikinti Allegheny apskrities dumų kovojimo įstatymą, įrodinėjant buk tai esą priešinga valstijos konstitucijai.

MOKA LEWIS PABAUDĄ

Pennsylvanijos maineriai raginami, unijos lokalų nutarimu, sudėti po $1 ekstra duoklių sumokėjimui pabaudų kurias Aukščiausias Teismas užtvirtino United Mine Workers vadui John L. Lewis ir pačiai unijai, bendroje sumoje $360,000. Ta duoklė vadinama "savanoriu" prisidėjimu, nors nutarimas padarytas ir maineriams nėra kaip išsisukti nuo aukojimo $1.

DEL ŠALTO oro, viena gaso kompanija pasiryžo sulaikyti gaso davimą dirbtuvėms iki balandžio 1, o kita jau pradėjo tiekti gasą Pittsburgho dirbtuvėms kad jos galėtų pradėti darbus. Tukstančiai darbininkų buvo paleisti iš darbo kur tik dirbtuvėms buvo sulaikytas gasas.

GASO sprogimas Kovo 13 d. Wilkinsburge, ant Center st., sugriovė keturis gyvenamus namus ir sužcidė aštuonis asmenis, viena moteris mirė nuo apdegimo jos namo griuvėsiuose laike to sprogimo

PHILADELPHIA, Pa., Kovo 17 nusižudė tulas Ownings, po kelių valandų kai jo žmona ligoninėje pagimdė kudiki. Jai apie tai žinia pranešti sulaikyta, kolei kas.

RAŠYKIT TRUMPAI

DEL sumažinimo Dirvai popieros ji tegalima leisti 6 puslapių. Del to nekurie gauti iš musų korespondentų raštai negalima įtalpinti tuojau. Bus stengiamasi juos kiek galint sunaudoti.

Pranešimus iš kolonijų apie vietinį veikimą prašomą rašyti trumpai. Redakcija.

DAYTON, OHIO

LIETUVIŠKOS FILMOS

SLA 105 kuopos valdybai pasidarbavus vietos Lietuviai turėjo progą Kovo 6 d. pamatyti Lietuviškas filmas, kurias rodė Vytautas Beleckas, Barney Community salėje. Lietuviai kurie atėjo gavo progą pamatyti savo gimtinio krašto vaizdus, ir ką Lietuva per 20 laisvo gyvenimo metų spėjo padaryti. Kiti vaizdai buvo bolševikų žiaurumų, parodanti kaip sovietų barbarai nežmoniškai žudė Lietuvius. Kita filma parodė Lietuvius turėjusius progos pasitraukti svetur iš savo tėvynės, nuo bolševikų barbarų, kada jie atgal į Lietuvą veržėsi paskutinį kartą.

Gale pats p. Beleckas dar paaiškino gyvu žodžiu kur jam pačiam teko tas visas baisenybes pergyventi ir matyti Lietuvoje, ir vargti su kitais Lietuvos tremtiniais Vokietijoje.

Vyt. Beleckas ragino visus gelbėti savo tautos žmonėms, ypač kuriems galima pagalba teikti Vakarų Europoje; patarė aukoti į BALF atliekamus dolarius, nes per tą organizaciją šelpiami tukstančiai nelaimingųjų musų brolių ir seserų išvietintų iš savo gimtojo krašto. Šios filmos ir Belecko kalba padarė gilų įspudį į musų kolonijos Lietuvius.

J. A. Urbonas.

BENDRAI IŠ ARGENTINOS

Agentinos darbininkų padėtis žymiai ekonomiškai pagerėjo, tat ir visuomeniškas veikimas keičiasi, Lietuvių kolonija vis krypsta į Lietuvišką pusę. Buvę suklydę komunistai, gavę laiškus iš Lietuvos, eina į Lietuvišką pusę.

Vasario 16 šymet minėjo iškilmingai Buenos Aires ir provincijos su dideliu pasisekimu, ypač Berisse net per dvi dienas, kur Prof. H. Lukaševičius laikė paskaitę, ir apie šį paminėjimą vietinė spauda ir radio gražiai atsiliepė.

Argentinos Lietuvių katalikiškos ir patriotinės organizacijos paruošė peticiją įteikimui Prezidentui Peronui Lietuvos nepriklausomybės reikalu.

Argentinos atstovybės Maskvoje personalo narių skaičiuje išvyko ir viena Lietuvaitė, kaipo Lietuvių kalbos vertėja, Adelė Voksvaitė de Katuchin.

M. T.

JIEŠKAU brolius Vaclova ir Vladą Urbas. Girdėjau gyvena New Yorke ar New Jersey.

Vladislava Urbaitė
Calle Ensenada No. 715
Berisso, Buenos Aires,
Argentina.

BUVĘS politinis kalinys, neturintis Amerikoj giminių, nori susirašinėti su maloniais Amerikoje gyvenančiais Lietuviais tikslu patekti į USA. Rašykite:

Algirdas Asmalietis,
Lithuanian D. P. Camp
Northern Caserne Bl. 5/64
Wuerzburg, US Zone, Germany

RHODE ISLAND yra pati mažiausia U. S. valstija, tačiau ji tirščiausia apgyventa žmonėmis.

SEKRETAI DYKAI (FREE)

Tiems kurie užsirašys 32-jų pusl. Lietuvių Naujienas ant 2-jų metų už $2.00, duosim SEKRETUS dovanai, kaip pasidaryti namie alų, vyną, ir saiderį. (52)

LIETUVIŲ NAUJIENOS
332 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa.

Detroit, Mich., Naujienos

Amsterdam, N. Y.

DIRBA ŽUVUSIŲ KARIŲ PAMINKLUI

Lietuvių Kareivių Motinų Draugija dar neužbaigė savo darbo kurį nutarė atlikti, tai yra pastatyti paminklą Šv. Kazimiero parapijos žuvusiems kariams. Tas sumanymas jau senai vykdomas, bet vis del visokių kliučių sunku buvo surasti budus surinkti užtektinai pinigų. Pereitą vasarą nebuvo galima rengti pikniko del stokos valgų, gėrimų ir tt. Bet rudenop, kai sužinota kad jau galima gauti šio ir to, buvo sušaukta susirinkimas ir nutarta rengti piknikas. Visi laukė šio pikniko, nes tik Kareivių Motinų Draugija gali surengti tokį puikų pikniką! Tas įvyko Rugsėjo 20 ir pelno liko virš $700. Visi stebėjosi kad tik trijų narių komisija, Alena Mikolaitienė, Kotrina Karužienė ir Skolastika Kupčiunienė, taip rupestingai viską sutvarkė ir pačios netingėjo eiti per biznierius rinkti piknikui aukų, o musų biznieriai visuomet gausiai aukoja ir paremia gerus darbus.

Po pikniko buvo nutarta eiti per namus ir vėl rinkti aukas tam tikslui. Į komisiją inėjo šios narės: Ona Meleskienė, S. Kupčiunienė, J. Nikštėnienė, A. Mikolaitienė, S. Karbotienė, C. Mikolaitienė, A. Sakadolskienė, O. Togailienė, M. Žukienė, A. Banevičienė, Viktorija Janis, ir S. Šidlauskienė. Na ir vėl surinkta virš $700 aukų. Aukotojų vardai seka:

P. Radzevičius $20.00

Po $10: Mrs. Sabaliauskas, J. Piliponis, B. Petrila, M. Dargus.

Po $5: M. Kerbelis, B. Meilunas, P. Muran, A. Sargelis, A. Didžiulis, J. Piliponis, V. Gaurilčikas, B. Salis, J. Olšauskas B. Šlikas, U. Rasinskas, A. Grincas, M. Sakadolsky, P. Sviderskas, E. Kupčiunas, V. Racinskas, S. Rimkunas, A. Alexander, F. Bush, D. Russell, J. Laiąs, U. Baranauskas, M. Degutis J. Kazikaitis, P. Sargalis, Jr., J. Mikėnas W. Urban, J. Klebonas, S. Klebonas, J. Kibartas, A. Varnas, S. Raila V. Alexander, A. Kazlauskas, J. Moskevičius, J. Kuchis, S. Varsoke, A. Pakenis, V. Alex, B. Petrila, A. Radzevičius, J. Peleckis, P. Kastravickas, J. Schell, W. Sakadolsky, M. B. Slifka.

Po $3: A. Gobis, Mrs. Šidlauskas, C. Zakarka, M. Kazlauskas, J. Dirsia, J. Labunskis, M. Yurkunas, K. Rastauskas, S. Kupčiunas, V. Kardukas.

Po $2: M. Kruchina, J. Adams, K. Paciunas, J. Ligmal, A. Užkuraitis S. Gegžna, S. Sulton, A. Marozas, J. Redding, M. Redding, J. Slaveikis, C. Rakštis, P. Lalas, M. Paciunas, J. Uravich, A. Slifka, B. Valikonis, G. Gaska, J. Butkus, A. Kiuber, J. Nevulis, Mrs. Grabauskas, Mrs. Lukšis, G. Gudzinskas, S. Ragauskas, A. Šlikas, B. Urbelis, V. Stanionis, Mr. Plankis, Mr. Lonne, C. Račkauskas, P. Dubickas, E. Kriaupas, M. Molaveckienė E. Babinskas, K. Dancevičius, A. Butkus, J. Kazlauskas, E. Klebonas, E. Yurkunas, L. Kedis, P. Juškevičius.,

Po $2: J. Liberis, P. Jurkunas, J. Baltrunas, J. Mazilauskas, F. Aibucas, V. Sultonis, P. Vainauskas, A. Šatas, K. Vasilauskas, Dr. Morey, H. Mikolaitis V. Staknis, I. Svobas, B. Togailienė, A. Radzevičius, Mrs. Kubilius, A. Kuchis, J. Glebaitis, P. Sargalis Sr., R. Kreivis, Stanionis šeima A. Žukas, J. Sagaitis, A. Šimonis, B. Morris, A. Urbelis, M. Gustas, E. Gustas, H. Uškuraitis, J. Grinces, A. Karužas, B. Janulis, Z. Jasonis, J. Rupšis, J. Mikolaitis, J. Jankunas, J. Meškauskas, K. Kanaporis L. Urban, U. Strikoliukė, A. Makacynas. W. Botaitis $1.50.

Po $1: Mr. ir Mrs. James Kreivis, J. Kabokas, P. Bartkevičius, Fr. Slaveikis, A. Zostautas, C. Picken, I. Sweet, Fr. Gustas, V. Raila, C. Kazilas, H. Raila, W. Steponaitis, E. Kucis, A. Bogdan, Mrs. Bluvis Mrs. J. Unchur, Mrs. P. Raila, Bakučionis, Mrs. S. Sakadolskis, Mrs. J. Labunskis, J. Cinikas, A. Kucis, A. Kissell, Mrs. Frances Jakaitis, V. Raila, A. Tamoliunas, J. Vaitelis, J. Labunskienė J. Šunskis, J. Ramonas, J. Šidlauskas, V. Bliuvas, V. Bazilas, A. Lukšis, U. Petrikas, A. Grabauskas, J. Raila, A. Slaveikis, J. Bogužas, S. Vilkelytė, A. Kenikas, J. Kazlauskas, S. Šidlauskas J. Stanevich, B. Banevich, J. Baltuška, J. Peleckis, P. Marozas, P. Dirsia, A. Vasilauskas, K. Yuozapaitis, P. Petraitis, K. Požkienė, A. Meckus, J. Žemaitis, J. Januškevičius J. Bansevich, P. Kaleinikas, A. Daukantaitė, J. Juozapaitis, M. Supranaitis, A. Arieškienė, A. Petrušiunas, K. Aleck, A. Kruminas, L. Bakučionis, J. Saldis, S. Saldis, J. Kibartas, V. Gerdvil, A. Degutis, A. Vainauskas, F. Valašinas A. Kunis, J. Peck, M. Blysis, V. Šatas, F. Šaulinskas, Mrs. Butaitienė, J. Račkis, V. DiLorenzo, P. J. Unchur, J. Kolodziej, A. Gegžna, B. Žilinskas, B. Dubistkas, S. Slaveikis, D. Račkauskas, C. Green, A. Žilinskas, S. Černevich, E. Kanaporis, K. Kerbel, A. Samolis, W. Vaitkevich, M. Žukas, C. Baltuška, L. Rosciali, A. Banevičius, V. Plankis, F. Pavilonis J. Kadzis, J. Puras, C. Shulte, N. Zygel, Z. Karutis, A. Raila, S. Zergulis, S. Gabrilčikas, W. Patrick, D. Petrill, A. Vaičiunas, F. Tabolia-

LVS SKYRIAUS VAKARĖLIS

Šeštadienio vakare, Kovo 15, Dr. Jono ir Marės Sims namuose LVS 6 skyrius buvo surengęs draugišką vakarėlį, kuriame dalyvavo apie 60 svečių. Svečiai buvo pavaišinti skaniu maistu, kurį buvo pagaminusios skyriaus moterys veikėjos.

Prie vietinių dalyvavo čia ir nesenai atvykusieji iš Europos šie Lietuviai jaunuoliai: Marijona Navickaitė, Elz. Rožević̆iutė, Martinas Laurinavičius ir Tamas Dambrauskas. Dalyviams buvo malonu ir įdomu su tais naujais Amerikiečiais susitikti ir pasikalbėti. Agr. Tamas Dambrauskas kalbėjo labai įdomiai, apipasakodamas Lietuvių pabėgėlių gyvenimą Anglų ir Amerikiečių zonose ir kokių įvykių jie yra perleidę ir kaip dabar gyvena.

Iš šio vakarėlio pelno ir keleto asmenų aukų susidarė virš pusė šimto dolarių, kurie paskirti sušelpimui Lietuvių pabėgėlių kuriems labiausia pagalbos reikalinga, sulyg p. T. Dambrausko priduotų žinių. Tą pagalbą nutarta sekmadienio LSV 6-to skyriaus susirinkime pasiųsti CARE ir kitais paketėliais maisto.

Skyriaus susirinkimas Kovo 16 nutarė pavesti komisijai paruošti didesnį parengimą prieš LVS seimą, paramai Lietuvos vadavimo darbų. K.

R. K. RINKLIAVA BAIGTA.

Kovo 14 baigėme Amerikos Raudonojo Kryžiaus, Lietuvių vieneto rinkliavą.

Musų vienetas ir šymet turėjo gražios talkos ir surinko arti $500. Pažymėtina kad šymet iš Lietuvių labai mažai gauta, ir aukos surinkta iš paskirtos zonos. Tai reiškia kad Lietuviai neaukojo. Pas Lietuvius irgi atsilankė rinkėjos į namus ir prašė aukų, lygiai kaip mes Lietuvės prašėme aukų pas svetimtaučius.

Gal vis tik reikėtų džiaugtis kad Lietuvės palaiko R. K vienetą ir prisideda prie šio kilnaus nelaimingųjų gelbėjimo dabro.

Rinkliavoje dalyvavo ir aukų sumas surinko šios:

Magdalena Greivienė	5.00
Anna Norush	21.00
Rožė Miknienė	31.50
Malvina Smailienė	43.65
Julia Juodvalkienė	60.00
Bessie Keblaitienė	81.00
Anna Rimas	44.00
Petronėlė Medonienė	85.65
Marė Sims	111.44
Viso	$483.24

GRYŽO IŠ ATOSTOGŲ

Vietiniai biznieriai Antanas Kudzius su žmona gryžo iš žiemos atostogų, kurias leido Floridoje. Jie ta proga pervažiavo ir kitus šiltus U. S. kraštus, buvo pasiekę net Kaliforniją, ir gryždami sustojo Chicagoje, kur aplankė savo draugus.

Florida yra nuolatinė Kudzių atostogavimo vieta. Kaip jie sako, "Vieną kartą nuvažiavus, jau negali pamiršti, ir kitai žiemai atėjus kaž kaip traukia važiuoti". Aišku, biznio žmonėms yra geras dalykas atsilsėti šiltuose kraštuose ir atgaivinti energiją. M. Sims.

SOVIETAI ruošia platų penkių metų moksliškų tyrinėjimų programą, kurioje pirmą vietą užima atominės energijos tyrinėjimas ir kiti militariški dalykai. Tam tikslui renka iš kitų šalių mokslininkus ir ruošia savus, kurių skaičius sieks apie pora milijonų.

Už visų tų moksliškų tyrinėjimų ir planų atsistoja viską valdanti komunistų partija, kuri žiurės kad tyrinėjimai butų vedami sovietams reikalinga linkme.

Vokiečiai išgriovė 605 sovietų tyrinėjimo ir mokslo įstaigas karo bombardavimais.

vičius, O. Pranis, M. Šumskis, S. Trumpickas, E. Striski, B. Kroup, G Vaitelis, J. Bancevičius, E. Ginaitis, J. Miknavich, A. Gerdvila, J. Aleksandravičius, E. Šatas, V. Kisielienė, S. Stringis, A. Trumpickas, E. Marozas, J. Svirskas, A. Sakalauskas, S. Kerbelis, J. Wassel, L. Magila, E. Wilkevich, J. Lukšis, R. Dudas, F. Augas, A. Bilis, N. Sinkus, J. Nikėnas, J. Zuzgda.

J. Nikštėnienė.

MICHIGAN UNIVERSITETO LIETUVIAI STUDENTAI SUTVĖRĖ KLUBĄ

Ann Arbor, Mich. — Michigan Universiteto Lietuviai studentai čia laikė savo antrą susirinkimą Kovo 6 d. Pirmutinis susirinkimas atsibuvo Vasario 20 d., kuriame dalyvavo dvylika studentų ir studenčių ir jie sutvėrė Lietuvių Studentų Klubą.

Šiame susirinkime dalvvavo sekanti:

Petras Gritis, Alvin Wistert, Jack Karwalis iš Chicagó.

P-lė Carolyn Rovas, Rochester, N. Y.

P-lė Blanche Burkhart, Huntington, N. Y.

Jonas Bankus, Lynn, Mass.

P-lė Louise M. Ginet ir Joseph Yakas Jr., iš Detroit.

Bob Shemky, Crystal Falls, Mich.

P-lė Lillian Adomaitis, Grand Rapids, Mich.

Stanley J. Pavilon, Youngstown, Ohio.

Susirinkimui pirmininkavo p-lė Carolyn Rovas, kuri pasirodė turi pamatinio mokslinio išsilavinimo Lietuvių kalbos ir Lietuvos istorijos atžvilgiu. Ji skaitė vieną savo kurinį iš Lietuvių istorijos.

Šie jaunuoliai studentai yra pasiryžę ne tik laikyti draugiško pobudžio susirinkimus, bet kartu pastudijuoti Lietuvių kalbos, istorijos, literaturos ir dainų. Bus padaryta pastangos visus šio universiteto Lietuvius studentus sutraukti į klubą. Nutarta parinkti knygų apie Lietuvą. J. Kripas.

NAUJAI ATVYKĘ LIETUVIAI

Kovo 14 į New Yorką laivu SS Marine Flasher iš Bremerhaven, Vokietijos, tarp kitų tremtinių atvyko ir 16 Lietuvių:

Albina Abraitytė, apsistojo Bristol, Conn.

Ruta Ditrichaitė, apsigyveno New Yorke.

Algirdas ir Ringailė Gustaičiai, apsigyveno Brooklyn, N.Y.

Juozas Kazlauskas, U.S. pilietis, į Waterbury, Conn.

Broliai Zigmas ir Kazys Lakačauskai, U.S. piliečiai, apsistojo Brooklyn, N. Y.

Jonas Mickevičius, U.S. pilietis, apsistojo New Yorke.

Marė Misiukaitė, U.S. piliečė, laikinai apsistojo pas pažystamus Brooklyn, N. Y., toliau žyks pas gimines, Moundsville, W. Va.

Valerija Petkevičienė, su sunum Petru, U.S. pil., apsistojo Munhall, Pa.

Pranas Sitavičius, U.S. pilietis, į New Haven, Conn.

Petras Vičius, U.S. pilietis, į Chicago.

Jieva Juodgudienė, U.S. pilietė, į So. Boston, Mass.

Kazys Pilelis, 8 metų našlaitis, kurį laikinai paėmė globon U. S. Committee for European Children. L.G.K.

BALTIMORE, MD.

BALTIMORE, MD.

LIETUVIAI KANDIDATAI REPUBLIKONŲ SĄRAŠE

Republikonai ruošiasi šio pavasario miesto rinkimams, ir tarp kitų kandidatų pastatė ir žinomus Lietuvius.

Republikonų sąrašas miesto valdybon susideda iš šių: Mayor, Deeley K. Nice, President of City Council, J. Edward Adkins, Jr., ir City Comptroller, William F. Laukaitis.

Šeštame miesto tarybos distrikte į City Council nominuoti Ernest L. Elliott, Edwadr William Douglas, ir Lietuvis Anthony J. Miceika, Baltimorės Lietuvių Draugijų Tarybos pirmininkas.

Balsavimų diena bus antradienį, Balandžio 1.

MUSŲ PROFESIONALAI VEIKĖJAI

Baltimorės Lietuvių kolonija yra gausi profesionalais. Čia yra 9 medicinos daktarai, tik deja, iš jų nei vienas nedalyvauja jokiame Lietuvių veikime, tik Dr. J. Bučnis kaip kada ir kaip kur pasirodo tarpe musų, bet ir tai labai retai. Kiti musų daktarai tai nei akių neparodo Lietuviškuose parengimuose, lyg jie butų ne Lietuviai.

Dentistų yra 6, iš jų tik vienas Dr. A. Želvis yra tikras to žodžio prasme Lietuvis ir visur dalyvauja su Lietuviais. Jis yra TMD narys ir daug veikia Lietuvių tautiniame knygyne ir Lietuvių Legionierių poste, bei ima dalyvumą visuose Lietuvių parengimuose. Jis yra čia gimęs ir augęs, bet yra susipratęs Lietuvis.

Advokatų Lietuvių yra 8, jų tarpe viena panelė. Trys iš jų yra visai sulenkėję ir Lietuviams mažai žinomi, nors ir jie Lietuviškai neblogai kalba.

Žymesnieji yra: Adv. W. F. Laukaitis, kuris prieš keletą metų nemažai čia veikė Lietuvių tarpe, bet tapęs SLA prezidentu liovėsi veikęs, gal jam laikas neleidžia.

Adv. T. Grajauskas-Gray bene bus jauniausias advokatas iš Lietuvių, jis maišosi su Lietuviais, nors į veikimą ir nesileidžia, išskiriant ką porą metų buvo Lietuvių salės bendrovės pirmininku; tačiau tose pareigose neparodė daug sumanumo bendrovės administravime. Adv. T. Gray politikoje gerai stovi, jis yra Federalio teisėjo asistentas Baltimorėje, dirba federaliame teisme, reiškia turi gerą duoną. Smagu kad Lietuvis pasiekia tokią aukštą vietą.

Iš advokatų daugiausia veikime dalyvauja Adv. Nadas Rastenis. Šiam musų tautiečiui tikrai priklauso garbės vainikas už jo tokį pasišventimą Lietuvių tautos reikalams. Nėra tokio Lietuvių parengimo kuriame jis nedalyvautų, gal but nėra tokios organizacijos kurioje jis neveiktų. Jis veikia Baltimorės Lietuvių Draugijų Taryboje, veikia LVS 4-me skyriuje, veikia LDK Kęstučio Draugijoje, veikia Lietuvių Legionierių poste, veikia Dainos Draugijoje ir Dainos

Šios kojos priklauso vienam berniukui Skautui, kuris nebijo šalčio. New Jersey skautai turėjo savo žieminius manevrus, ir nakvojo palapinėse sniege. Šis skautas sakė jam palapinėje "peršilta"....

Chore, ir be jo nei vienas koncertas ir nei vienas perstatymas neapsieina.

Paskutiniu laiku jis visą savo veikimą ir energiją aukoja BALF ir vietiniam jo skyriui.

Kartais bičiuliškai besikalbant, jei prisimeni jam kad advokatas esi perdaug užsiėmęs, pakenki savo profesijai, jo atsakymas visuomet buna trumpas: "Nesudaro sunkumo veikiant tautos labui. Tauta reikia gelbėti."

Ar vietos Lietuviai moka tinkamai įvertinti to nenuilstančio, garbės nelieškančio darbuotojo tautos labui padedamas pastangas?

Neatsilieka darbuose nuo jo ir jo geroji žmonelė, Julytė, kuri kaip gyvasis sidabras visur juda-kruta, ir tą savo veikimą taip pat aukoja musų tautos labui.

Ponia Julė Rastenienė, Clevelande gimus Lietuvaitė, žinomų Baltrukonių duktė, jau keliolika metų sąžiningai eina Lietuvių Moterų Pilietiško Klubo pareigas ir aktyviai dalyvauja visuose klubo parengimuose. Taip pat jau keliolika metų raštininkauja Dainos Draugijai ir aktyviai dalyvauja Dainos Chore.

Jau kelinti metai kaip yra pirmininkė ir vadas LVS 4-to skyriaus ir pirmininkė BALF 64-to skyriaus.

Ponia Rastenienė kaip ir jos vyras dabar aukoja visą savo energiją BALF, jų troškimas yra kuodaugiausia surinkti aukų šelpimui vargą ir badą kenčiančių Lietuvių, išblaškytų po visus Europos kampus.

Aš čia tik trumpai prisiminiau tų musų tautiečių veikimą. Norint tinkamai aprašyti Adv. Nado ir Julės Rastenių veikimą tautinėje dirvoje nuo to laiko kai jie atvyko į Baltimorę, reikėtų parašyti didelę knygą. P. P. Jaras.

DIRVAI išsirašyti nereikia laukti pradžios metų—pasiųskit prenumeratą dabar ir Dirva jus tuoj lankys.

REUMATIŠKI SKAUSMAI

Deksnio Galinga Mostis, sudaryta iš daug skirtingų elementų, turi savyje galingą šilimą. Šildydama galingai, ištarpins Reumatiškus skausmus, rankų, kojų skaudėjimą ir tirpimą, dieglius, šaltį. Daugeliui žmonių pagelbėjo ir tamstai pagelbės. Nelauk ilgiau, bet tuojau įsigyk — DECKENS OINTMENT, arba rašykite į dirbtuvę. Kaina 2-oz. $1.00; 4-oz. $2.00. Ekstra didelė dėžė — 16 oz. $5.00. (26)

DECKEN'S OINTMENT
P. O. Box 666 Newark 1, N. J.

Vincent B. Archis
Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams
331 So. Rampart Blvd.
LOS ANGELES, CALIF.

RHEUMATIŠKI ARTHRITIS SKAUSMAI
Bandykit Šitą Dykai

Jeigu niekada nenaudojot "Rosse Tabs" nuo skausmų arthritis, neuritis, rheumatizmo, pabandykit musų rizika. Mes pasiųsim jums pilno dydžio pakelį iš kurio jus galit sunaudoti 24 Tabs DYKAI. Jei nenustebsit skausmo paliuosavimu kurį tuoj pajusit, grąžinkit pakelį atgal ir nebusit mums skolingi. Ištikro taip! NESIUSK PINIGŲ. Tik prisiusk savo vardą ir adresą ir mes paskubinsim jums Tabs paštu.

ROSSE PRODUCTS CO. Dept. X-1
2708 Farwell Ave. -- Chicago 45, Ill.

Šita sena pora, vyras ir moteris, iš Joplin, Mo., keliauja į Arizoną surasti dingusios aukso kasyklos, apie kurią jai dokumentą paliko jos dėdė, senai miręs. Ant asilo jie gabenasi savo aukso kasimo padargus. Ta pora yra apie 60 m. amžiaus.

Tegul meilė Lietuvos
Dega musų širdyse — —

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinus Tauta —
Jungo Nevilks!

Tautos Sukilimą Paruošiant

Rašo Kazys Škirpa (buvęs Lietuvos Įgaliotas Ministras Berlyne, kuris iki paskutinos gynė ten Lietuvos Pasiuntinybės patalpas nuo patekimo Rusams)

NEPERSENAI buvo Dirvos skiltyse pažymėta jog 1941 m. Birželio 23 d. Lietuvių sukilimas buvo nukreiptas ne tik prieš sovietišką musų krašto pavergėją, bet drauge ir prieš nacius.

Skaitytojui gali kilti paprastas klausimas: Kaip tai? juk tuo metu kada sukilimas buvo dar tik ruošiamas, nacių Lietuvoje visai nebuvo, o kada kilo Rusų-Vokiečių karas ir naciai įsibriovė į musų kraštą, jokių kautynių tarp Lietuvių sukilėlių ir Vokiečių kariuomenės dalyvių neįvyko.

Kad palengvinus tiems kam toks klausimas kiltų, visapusiškai susiorientuoti, skaitau savo pareiga, kaip vienas iš sakyto sukilimo paruošimo dalyvių, patiekti čia visuomenės žiniai kai kurių konkrečių duomenų ir išrašų iš sukilimo paruošimo slaptų dokumentų, kurių anksčiau viešai skelbti nebuvo galima.

Tai kas Dirvoje yra pasakyta apie vieno asmens atvykimą 1941 m. Kovo 19 d. iš bolševikų okupuotos Lietuvos pas mane į Berlyną aptarti sukilimo paruošimo reikalą tėra tik vienas iš tokių atsitikimų. Tai buvo tik pasekmė mano jau anksčiau duotų asmeniškų ir siųstų per patikimas rankas slaptų nurodymų veik ė j a m s Lietuvoje kad reikia sistematingai ruoštis prie tautos sukilimo.

PIRMAS to sukilimo daigas buvo pasėtas laike mano trumpo atsilankymo į Kauną 1940 m. Birželio pabaigoje, t. y. neužilgo po raudonosios Rusų armijos įsibriovimo į musų kraštą. Neturiu teisės atskleisti pavardžių tų asmenų su kuriais tada tas reikalas buvo aptartas, nes keleta iš jų vėliau tapo raudonųjų budelių sučiupti ir nežinau koks yra jų likimas, o kitus pastatyčiau į pavojų, nes jie dabar vėl randasi po bolševikų letena Lietuvoje. Tepasakysiu jog tai buta kariškių ir civilių asmenų ir su jais buvo sukalbėta jog pasistengs išanksto suslėpti ginklų (tuomet tai dar buvo įmanoma!) nutiesti slaptos organizacijos tinklą krašte ir sumegs su manim tinkamus ryšius per sieną.

Kada tų pačių metų Lapkričio 17 d. įsikurė Lietuvoje Aktyvistų Frontas (sutrumpintai LAF), kuris apjungė į vieną visus, prieš tai partijų suskaldytus, Lietuvių tautos ryžtingesnius bei veiklesnius elementus, netrukus, butent Gruodžio 5 d., buvo pasiųsta slapta per sieną ir LAF vardu išplatinta Lietuvoje ilgesnis rašinys, "IŠ BOLŠEVISTINĖS VERGIJOS Į NAUJĄ LIETUVĄ", kuriame buvo įvertinta ano meto padėtis, paduoti Lietuvos Pasiuntinių protestų tekstai prieš Sovietų agresiją ir patiekti pagrindiniai nurodymai kaip organizuotis, kaip laikytis ir ko siekiama.

JOKIA spausdinta propaganda iš užsienio Lietuvoje anuomet visai nebuvo reikalinga. Suminėtas LAF leidinys veikė į visus kaip kokia sprogus bomba, nes bolševistinis režimas jau buvo iki to meto suspėjęs nustatyti prieš save visą Lietuvių tautą, visus jos sluogsnius imtinai pačius biedniausius krašto gyventojus.

Todel pogrindžio organizacija vystėsi nepaprastai sparčiai ir labai sekmingai, apimdama visą kraštą ir nuleisdama savo antenas net į tokias vietas ir paties okupanto įstaigas, kas jo saugumo organams gal nei neprisisapnavo. Tokiomis aplinkybėmis LAF vadovybės rolė pasidarė labai paprasta: palaikyti tautoje tikėjimą į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, patiekti toliau pagrindinių gairių veiklai, orientuoti sukilimų centrus Lietuvoje apie bendrą politinę bei militarinę padėtį ir nurodyti kada sukilimą įvykdyti.

Šie nurodymai buvo pradžioje dalimis. Tai vedė prie neaiškumų ir nesusipratimų. Kad tam padarius galą, buvo 1941 m. Kovo 24 d. surašyta bendra platesnė instrukcija, pavadinta "Lietuvai Išlaisvinti Nurodymai". Jie apėmė 18 mašinėle rašytų puslapių, padalintų į septynis skyrius ir sudaro pagrindinį sukilimo paruošimo dokumentą, kiek tai liečia pačią LAF vadovybę ir šio sąjudžio padalinius anuo metu Lietuvoje.

Manau kad bus tinkamiausia atsakyta į šio straipsnio pradžioje suminėtą klausimą, jei čia pacituosiu kalbamos instrukcijos vietas apibudinančias paties sukilmo esmę ir nurodančius paskelbti Lietuvos Vyriausybę, pastatant IV Reichą prieš Lietuvos nepriklausomybės restauravimo įvykusį faktą.

SUKILIMO esmė išryškinta skyriuje užvardintame "Kaip Siekti Tikslo", ir apibudinta sekančiai:

"Laisvės tautoms niekas veltui nesuteikia. Tautos už jas kovoja nesigailėdamos jokių aukų. Nors ir nevisados laimi, bet nuo savo idealo neatsisako, nežiurint kaip ta kova butų ilga ir kokių neprisieitų patirti smugių pakelyje iki išsilaisvinimo.

"Lietuvių tauta neteko valstybinės laisvės, bet niekas negali užginčyti jai teisės laisvę atgauti ir už jos atgavimą kovoti.

"Likusioji užsieniuose Lietuvos diplomatija ir užsienio Lietuvių organizacijos deda ir dės toliau visų pastangų Lietuvos atstatymo ideją nuolat palaikyti ir kelti užsieniuose visur kur tik įmanoma.

"Bet diplomatinių pastangų neužtenka. Pasakytina dar daugiau — jos tėra pagalbinės. Jei pati tauta nekovotų, mažai tebutų jos išviso vertinamos kaip realios pastangos laisvei atgauti bei savo valstybę atstatyti. Tat lemiančiuoju faktoriu Lietuvai išsilaisvinti tenka skaityti kovos frontą Tėvynėje.

"Antra. Taip pat butų klaidinga manyti kad savą valstybę tegalima atstatyti vien svetima pagalba ir kad todel nebutų prasmės aukoti musų tautos geriausius sunus nelygioje kovoje su galingesniu priešu. Šitokia galvosena yra salioninių politikų ypatybė kurie niekad negali apsispręsti. Lietuva, atstatyta svetimomis rankomis mums nebutų miela. Be to, jos niekas mums neatstatys, jei patys nesiimsime jos atstatyti. Pagalba mums, mažai tautai, yra reikalinga ir butina, bet tik kaip pagalba. Visą gi kovos naštą turime pasiimti ant savo pečių. Juo pajiegsime jos daugiau pakelti, juo daugiau įgysime svorio santikyje tarp musų siekiamo tikslo ir pagalbos, kurią siekėme išnaudoti. Ta pagalba, dėka susidedančioms Europos rytuose aplinkybėms, ateina mums visai naturaliai. Tik mokėkime ją racionaliai savo interesui išnaudoti. Numatomomis sąlygomis ją geriausia išnaudosime jei lemiančiam momentui atėjus patys stversimes ginklo — paimsime krašto valdymą patys, bet nelauksime kad mums kas iš šalies padarytų tokią malonę.

"Tat aktingumas, pasiryžimas nesigailėti jokių aukų ir stvėrimasis ginklo bei aktyvi kova su priešų yra tas kelias kuriuo tenka pasukti, kad atgavus Lietuvai valstybinį savistovumą ir laisvę."

PAANALIZAVUS galimumą sudarymo naujos Lietuvos Vyriausybės ir priėjus išvados jog nėra tikra kad tuo reikalu pasyks susitarti su Berlynu, buvo numatytas Lietuvos Vyriausybės paskelbimas revoliuciniu budu ir po to seka dar štai kas:

"Kaip ten bebutų su Vyriausybės sudarymu, svarbiausia užduotis, kuri kiltų Vokiečiams žygiuojant pirmyn, yra krašto valdymo aprato užgrobimas. Šis užgrobimas butų pirmas realus žingsnis prie Lietuvos suverenumo atgavimo. Todel reikalinga dėti visos pastangos Lietuvoje slaptai taip suorganizuoti kad Vokiečių kariuomenei pajudėjus prieš Rusų raudonąją armiją spontaniškai visame krašte įvyktų visuotinas sukilimas. Jo tikslas perimti visą krašto valdymo aparatą į savo rankas ir pastatyti prieš Vokiečius faktą su kuriuo jie yra nusistatę, ir turės vėliau skaitytis.

"Be to, energingas veikimas nesigailint jokių aukų turėtų ne tik taktikos, bet ir moraliniai-politinės reikšmės: Lietuva tuomi sustiprintų savo teisę reikalauti iš Vokiečių kad nedarytų kliučių Lietuvos valstybę atstatyti nelaukiant karo pabaigos. Pagaliau, tai turėtų dar ir didelės tarptautinės reikšmės, nes iš to visas pasaulis patirtų jog Lietuvių tauta tikrai yra pasiryžus atgauti laisvę, kas suteiktų musų diplomatams labai stiprų argumentą visur kur tik įmanoma suintensyvinti Lietuvos atstatymo reikalo gynimą."

(Pabaiga kitame nr.)

Holandijoje, Vokiečių kariniame bunkeryje žemėje, žmonės pasidarė sau gyvenamus namus. Tai vis buvo dalys nazių nenugalimų tvirtovių.

ROOSEVELTIENĖ UŽ DP ĮLEIDIMĄ

Eleanor Rooseveltienė atvirai skelbia kad išvietinti Europos žmonės butų įleisti į šią šalį kaip imigrantai, kad jie galėtų čia pradėti naujai kurti savo sugriautą gyvenimą.

Ji sako, nors bus įsteigta nauja tarptautinė organizacija išvietintiems žmonėms šelpti ir nors Amerika sudės į ją savo dideles sumas pinigų, pabėgėlių naudai bus padaryta tik pusė darbo, jeigu jiems nebus leista įvažiuoti į U. S. Jos manymu, turėtų buti padaryta laikinas įstatymas kuris leistų išnaudoti imigracijos kvotas neišnaudotas karo metais, kada į šią šalį niekas negalėjo įvažiuoti.

Sulyg dabartinio įstatymo į šią šalį per metą gali įvažiuoti 150,000 žmonių sulyg kvotų. Tačiau dar tik apie penktadalis to skaičiaus teįvažiuoja nesant gana laivų, taipgi del keliavimo keblumų iš nekurių šalių negali išvažiuoti.

Jeigu butų padaryta ta pamaina įstatymuose kaip ji pasiulo, per kelis metus galima butų įleisti į šią šalį po 400,000 žmonių prisilaikant dabartinės tvarkos su afidavitais ir dokumentais bei sveikatos patikrinimu.

ROOSEVELTIENĖ sako, ji dažnai yra klausiama ar visi tie kurie laukia įvažiuoti į šią šalį yra Žydai. Jos žiniomis, Žydų yra apie 25 nuošimčiai. Tik, sako ji, kadangi Žydai buvo labiausia persekiojami Hitlerio laikais, jie yra labiausia nuvargę ir miršta didesniais skaičiais negu kurie kiti.

Diduma DP kuriems reikalinga vietos yra, sako ji, Lenkai, Pabaltijiečiai, Ukrainai, dalis Jugoslavų ir po kiek kitokių tautybių.

Iš šių p. Rooseveltienės aiškinimų išeina kad ji turi gerus norus nelaimingiems be tėvynės likusiems įvairių šalių žmonėms. Ji ir kiti Amerikos veikėjai ir vadai vis labiau ir labiau užmiršta kad pats vyriausias šios šalies vadas, Prezidentas Roosevelt, pagelbėjo Rytų barbarams tas šalis užgrobti, užvaldyti, be jokio pasipriešinimo balso.

Vietoje visokius naujus įstatymus daryti išvietintiems iš Europos išvažiuoti, Kongresas geriau padarytų kad nuo dabartinių derybų su sovietais Maskvoje, iš kurių niekas neišeis (jeigu nebus bolševikams visai nusileista), paskelbtų visus Roosevelto slaptus prižadus panaikintais, ir pareikalautų kad butų atsteigta visos valstybės tose ribose kaip jos buvo pirm Hitlerio-Stalino susitarimo ir užgrobimo, ir kad tą pareiškimą paremtų savo rimtu pasiryžimu — net atominėmis bombomis, jeigu reikia.

Šito nepadarius, niekais nueis visi Amerikos pasiryžimai ir kalbos, nes komunistai ruošia Amerikai ir visam pasauliui visai kitokią programą.

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepsi į:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Kriščiunas, Jonas, tėvas Zigmanto, gyv. Chicago.
Krunklevičius, Adolfas, su šeima, gyv. New York.
Kučinskienė - Vaitukaitė, Konstantinas Kučinskas ir 2 dukterys Stella ir Lucija, gyv. Chicago.
Kulbokaitė, Uršulė ištek. pavardė nežinoma, iš Pagernavės kaimo, Lankeliškių val., Vilkaviškio a.
Kulbokas, Chr., turėjęs gim. ar pažystamų, iš Pajevonio val., Vilkaviškio aps.
Kuolaitis, Alfonsas ir Kazys, sunai Aleksandro, iš Siesikų val., Ukmergės aps., gyv. New York.
Kupčiunas, Pranas, iš Musnikų val., Ukmergės aps., gyv. Boston.
Kupriutė, Elzbieta, iš Barščių k. Šimno val., Lazdijų-Seinų aps., gyv. New York.
Kutka, Edvardas, gyv. Chicago, Lietuvoje gyv. Šilaikių k., Vyžuonų v.
Kuzmickis, Jurgis, gyv. Chicago. Gesumskų giminaitis.
Kvederys, Pranas ir Vladas ir Kvederytė Elena, gimę ir gyv. Pittsburgh.
Kvietkauskaitė, iš Leipalingio val., Seinų aps.
Labuckas, Jurgis, Justinas ir Pranas, Bikėnų-Kulkiškių, Zarasų ap.
Lapėnaitė, Lucija, iš Smilgių, ištekėjusi.
Lasys, Aleksandras ir Konstantinas, iš Rokavalkio k., Utenos val., ir aps., gyv. Brooklyn.
Laurušonis Ignas ir Kertauninkų k., Žiežmarių val., Trakų aps.
Lešinskas - Leščinskaitė, iš Žvingių parap., Tauragės aps.
Litvinienė - Gurauskaitė, Ona, vyras Petras Litvinas, ir sunus Edvardas ir Narcizas, gyv. Brooklyn, Gold St.
Liubinskas, Antanas ir Jonas, iš Eglupių k., Pajevonio val., Vilkaviškio aps.
Liutikas, Pranas, iš Gargždų, siuvėjas (kriaučius).
Lužeckiai, gyv. Brooklyn.
Maciulevičaitė, sesuo Aleksandro, iš Žąslių val., Trakų aps.
Makanavičius, Antanas ir Jonas, iš Šisvadžio k., ir Makanavičius, Kazys, iš Pajevonio.
Marcinkevičius, Andrius-Baltrus, iš Gudeliu-Veiverių val., Marijampolės aps., vedęs Kairiukstytę.
Marmantavičiutė, Magdalena, duktė Martyno, iš Kriokalaukio, Alytaus aps.
Martishewski - Žilinskaitė, Magdė, iš Pajevonio, Vilkaviškio aps.
Matukas, Juozas ir Vincas, iš Radviliškio.
Matuzaitė, Ona, sesuo Elenos Spaičienės.
Micevičius, keturi broliai, iš Krosnos, Alytaus aps.
Mickus, ar Mickys, Andrius ir Jonas, iš Vidgirių k., Šimkaičių v., Raseinių aps., gyv. Boston.
Mieržejewski, Julian, brolis Kušeliauskienės.
Mikalauskas, Jonas, iš Pažaislio v., Kauno aps.
Mikštas, Jokimas, iš Bebunavos k., Dukšto val., Zarasų aps., gyv. Washington.
Mikulsky, Mrs. U., gyv. Brooklyn, N. Y.
Mikutas, Antanas, sunus Jono, iš Naukaimio k., Vadžgirio parap.
Miliauskas, Jurgis, iš Gražiškių v., Vilkaviškio aps., gyv. Cleveland.
Milušauskienė - Bartkevičiutė, Ona.
Mingilienė - Jankaitytė - Jankauskaitė, iš Šiaulėnų val., Šiaulių aps.
Motiejaitienė - Rimkunaitė, Agota, iš Aleksandravos k. Kidulių val., Šakių aps.
Mozuras, Antanas, iš Tyltiškių v., Zarasų aps., gyv. Chicago.
Muckus, Ignas, sunus Simano, iš Vilkijos val., Kauno aps.
Murauskas, Kajetonas ir Murauskas, Kazimieras-Povilas, iš Daugailių v., Utenos ap. gyv. New Yorke.
Naujokas, Antanas, iš Marijampolės aps., jo žmona Teofilė Mačiunaitė, vaikai Teofilė, Antanas ir Stasys, gyv. Chicago.
Naujokas, Vincas, iš Žemųjų Kaplių k., Šėtos val., turėjo seserį Katryna, ir jo seima.
Neimantas, Jonas, iš Šilalės val., Tauragės aps., gyv. Chicago.
Nickus Juozas ir Vincas, iš Sasnavos val., Marijampolės aps.
Nikelaitienė - Sarapinaitė, Anė, iš Batakių val.
Nykantas, Pranas, iš Šiaulių val., ir apskričio.
Orencas, Adomas, iš Pašešuvio k., Batakių val., Tauragės aps., gyv. rodos Brooklyn.
Paberžis, Juozas, iš Bagdoniškių, Rokiškio aps. ir šeima.
Pagarelskis Stanislovas, gyv. Wilkes-Barre, Pa.
Pajaujiai, kilę nuo Marijampolės
Paškevičius, Juozas, sunus Juozo, iš Vešeikių k., Užpalių val., Utenos aps., buvo išvykęs Urugvajun, vėliau rašo persikėlė į USA.
Pačiulienė - Juščiutė, Petronėlė, duktė Juozo ir Marijos, iš Eržvilko val., Tauragės aps., gyv. Chicago.
Petrauskas Juozas, iš Biržų, gyv. New York.
Petrauskas, Pijus turėjęs giminių, pažystamų, kilusių iš Pajevonio val., Vilkaviškio aps.
Petrulis - Šiupinytė, Uliesė, sesuo Jadvygos, gyv. Pittsburgh ar Phil.
Počius, Julius, iš Ketunų k., Žemaitijoje.
Povilaitis, Vincas ir Stasys, gimę Amerikoje gyv. Kaune, Vincas lankė Aušros gimnaziją, o Stasys Technikos mokyklą. Vėliau gryžo Amerikon, gyv. rodos Boston.
Potkamarowska, Stanislava, gyv. New York.
Railienė - Vasiliauskaitė, sesuo Juozo.
Ramanauskas, Pranas, gimęs Amerikoje, Lietuvoje gyv. Radviliškyje, vėliau gryžo Amerikon.
Raškevičius, Vincas, gyv. Plymouth, Pa. ar netoli.
Ratkevičienė - Marcinkevičiutė, Kotryna, iš Seinų aps.
Raudonaitis, Petras, turėjęs giminių ar pažystamų kilusių Pajevonio val. Vilkaviškio aps.
Raudonis, Vladas, iš Papragių k., Kovarsko parap., gyv. Chicago.
Reivytienė - Mikužaitė, Uršulė, gyv. Chicago.
Ribočonkienė - Matakaitė, iš Šiaulėnų val., Šiaulių aps., duktė., Jankauskaitės-Matskienės.
Rimkus, Elzė ir jos duktė Mary Gaston (Geištoraitienė), gyv. Monroe Terr. So. Boston, Mass.
Rudbalienė - Marcinkevičiutė, Rožė, iš Seinų aps., Suvalkijoje, ir vyras Stasys Rudbalis, gyv. Uniondale.
Ruzgienė - Ižganaitytė, Magdalena, iš Jankų val., Šakių ap.
Salys, Pranas, iš Norvaišių k., Plungės val., Telšių aps., gyv. Chicago.
Sarcevičius, Mykolas sunus Kajetono, gyv. Chicago.
Sargelis Juozas, iš Gelvonų val., Ukmergės aps., gyv. Schenactady, City Street
Saveikienė, Juzefa, iš Kuršėnų, gyv. Boston.
Sawicka, Teofilija, gyv. nuosavuose namuose Detroit, Mich.
Schafer - Ducksteinaitė, Augustė, iš Šilsodžių, gyv. Pittsburgh.
Segatt - Maciejauskaitė, Adelė, iš Rokiškio ir jos vyras.
Seitz, Zigmas, iš Pilionos k., A. Panemunės val., Kauno aps., gyv. Grand Rapid ar Chicago.
Selveris, Pranciškus, gyv. Detroit, Mich.
Senkus, Jonas, iš Igliškėlių v., Marijampolės aps., gyv. Baltimore.
Serapinas, Jonas, iš Laibiškio k., Ukmergės aps., gyv. New ork.
Skerytė Pranciška (Skates, Frances) duktė Petro, Skinkytė, Ona, iš Marijampolės m., gyv. Philadelphia.
Skusevičius, Tomas, iš Kaniukų k., Švenčionių aps.
Smith (Žemaitis), Charles, gyv. Camden, York St.
Spaičienė - Matuzaitė, Elena, ir jos sunus Albertas Spaičius.
Stankus, Petras ir Vladislovas, iš Tytuvėnų val.
Stanselles - Erlingytė ir vyras Jonas, gyv. Chicago.
Stungvila ar Stongvila, Leonas, sunus Juozapo, iš Telšių aps., gyv. Chicago.
Stungvilaitė, ar Stongvilaitė, Elena, ištekėjusi rodos už Nasiulio, gyv. Chicago.
Surdokas, Matas, brolis Pajaujienės.
Šilinskaitė, duktė Prano, gimusi Amerikoje, ištekėjus. Tėvas kilęs iš Telšių ap., jos motinai mirus jis gryžo Lietuvon ir vedė antrą žmoną.
Šapalas - Auksoraitė, Barbora, iš Aužbikavio k. Tenenių parap.
Šedaitis, iš Girininkų ., Vainuto val., Tauragės aps.
Šmitas, Andrius, iš Valavičių k., Keturvalskio val. Vilkaviškio ap., gyv. New York.
Šeštokas, Antanas ir Juozas, jų tėvas nuo Palemono, Kauno aps.
Šmitienė, Janina.
Štramaitis, Jurgis, turėjęs giminių ar pažystamų Pajevonio val., Vilkaviškio aps.
Šukytė, Ona, iš Švainiškių k., Panevėžio aps.
Tamošiunienė - Žilinskaitė, Konstancija, iš Pajevonio, Vilkaviškio.
Tamulis Izabelė, iš Radviliškio, Šiaulių ap.
Urbietis Steponas ir Vincas.
Vainauskienė, Monika, gyveno New York mieste ar valsijoje.
Vaitekunaitė, Virginija, Vaitekunienė-Maziliauskaitė ir Vaitekunas, gyv. Illinois valstybėje. Kilę ar turi giminių Kėdainių aps.
Vaitiekunas, Vladas, iš Kuprenų k., Biržų aps.
Vaitkus, Vincentas, iš Girainių k., Žvingių parap., Tauragės aps.
Valaitis, Jonas buvęs "Drobės" dalininkas Lietuvoje ir ten lankėsi, kilęs ar turi giminių Alvito val., Vilkaviškio aps., gyv. Chicago.
Valašinskas, Jonas, gyv. Washington.
Valienė - Kaldžinskaitė, Veronika, iš Kuršėnų vals., Šiaulių apsk., gyv. Brighton, našle.
Vasiliunas, Petras, iš Levaniškių.
Vaznonis Petras, iš Krekenavos v., gyv. Baltimore.
Venskus, Vaclovas, sunus Andriaus, iš Laibiškių k., Ukmergės aps.
Verbickas, Albinas, iš Kvietiškių k. Ukmergės aps.
Viršris, Jonas ir žmona Elizabeth, gyv. West Haven ar panašiame mieste, Connecticut val.
Viltrakis, Kazys.
Visockas, Ignas, iš Vaišnorių km., Gruzdžių v., Šiaulių ap.
Voveraitienė, Marijona, iš Daukšių val., Marijampolės pas. ir vyras Voveraitis, Mikas, gyv. Detroit, Mich.
Vyšniauskaitė, ištekėjusios pavardė nežinoma, gyv. Boston, Kant St., 16 kilusi iš Kirsnokiškės k., Pilviškių val., Vilkaviškio aps.
Wemousky - Erlingytė, ir vyras Karolis, gyv. Chicago.
Zacharka, Ciprijonas.
Zubas Antanas, Zubas Jonas, sunus Domo, iš Naujamiesčio val., Panevėžio aps., gyv. Boston ir Chicago.
Žala Kazys, iš Labanoro m., Uteaps.
Žilinskaitė Cecilija, iš Pajevonio, Vilkaviškio aps.
Žilinskas, Jonas ir Žilinskaitė, Marija, vaikai Vinco, iš Pajevonio, Vilkaviškio aps.
Žitkauskas, Izidorius, iš Pažerėlių val., Šakių aps. ir jo šeima.
Žukauskas, Antanas, iš Cinaikų k., Žąslių val., Trakų aps., gyveno Lawrence Mass.
Žukauskas, Vincentas, iš Žąslių, Trakų aps., gyv. Lawrence, Mass.

"Linksma kaip vasilka... IR PROSIJIMAS BAIGTAS!"

"Nenuostabu kad aš mėgstu savo naują Elektrišką Prosytoją! Jis atlieka visą darbą!

"Viskas ką aš darau tik sėdžiu kedėje, operuoju kontrolius, ir leidžiu baltinius per prosytoją. Jokio nuovargio jausmo po darbo!

"Jis sutaupo man valandas laiko kas savaitę. Ir dabar aš išmokau kaip prosyt pajamas, slipsus, marškinius ir paprastas dreses, ir mano prosijimo darbas atliekamas šiuo lengvu budu.

"Dar vienas dalykas. Ar jųs norėsit Rotary, Flatplate, arba Portable Ironer, butinai planuokit tam **šiądien.** Jųs džiaugsitės kad taip padarėt **rytoj!**"

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

LAI ATVIRAI PASAKO

VISOS šalies, net viso pasaulio, dėmesis atkreiptas į tai ką Amerika darys Graikijos ir Turkijos apsaugojimo nuo bolševikų pavergimo atžvilgiu.

Amerikos rimtesnėji spauda pareiškė viltį kad tai ką Prezidentas Truman savo atsišaukime į Kongresą tų šalių gelbėjimo reikalu pasakė gaus pilną ir tikrą visos šalies žmonių pasitikėjimą. Jeigu Amerikos žmonės tą pasitikėjimą įgaus ir bus pertikrinti sovietizmo pavojum kokis grąso Graikijai, Turkijai ir po to visoms Viduržemio šalims, jie prezidentą parems iki pilnumos.

Užtai, kaip pastebi vienas Amerikiečių laikraštis, visuomenei turi buti pasakyta visa teisybė pilnai ir atvirai — ir visa vienu kartu, nieko neslepiant.

Jeigu pats šalies prezidentas ėmėsi tokio žygio — šauktis į Kongresą ir raginti jį visos Amerikos vardu stoti į kovą prieš komunizmo pavojų — apie tą pavojų Prezidentas Truman pilnai žino ir permato. Apie komunizmo pavojų turi visas žinias visa Washingtono vyriausybė — ir tas pavojus didelis ir netolimas.

Trumano atsišaukimas, tėmytojai sako, yra toks veikmingas ir butinas kad patys geriausi Trumano draugai pataria jam nedaugstyti reikalo ir pasakyti kad yra tas tikrasis priešas ir kaip reikia su juo elgtis.

Ir vienas iš dalyką permatančių Senatorių, Francis J. Myers, Demokratas iš Philadelphijos, ragindamas šalį stoti į kovą prieš raudonąjį pavojų, pasakė: "Po militarišku pergalių, mes dabar turime susitikti su daug žiauresniu žmonijos laisvės priešu — komunizmu".

Tai žinant ir matant, Amerikos valdžios vaduose neturėtų buti nei abejonių apie reikalingumą gelbėti Graikiją, nes pats klausimas yra ne Graikija, o Rusija, tiktai tame ir yra visa blogybė kad musų valdžios vadai bijo paminėti Rusija. Juk kaip greit Rusai paims Graikiją į savo rankas, jie užvaldys visą Viduržemį. Sekanti komunistų auka bus Turkija, po to raudonoji banga nušluos Italiją, Prancuziją, Ispaniją, Portugaliją, užlies Egiptą, Palestiną, Suezą, Arabiją, Iraką ir Iraną.

Ar Amerika nori kad taip ištiktų, ar pajiegs padėti paimti į savo rankas? Pagaliau, ar mokės ją išlaikyti taip kaip reikalinga, perlaužimui Maskvos klastuotojų užsimojimų?

Nekurie politikos tėmytojai tikrina kad Prezidento Trumano atsišaukimas į Kongresą gelbėti Graikiją ir Turkiją sudaro tokį reikšmingą Amerikos užsienio politikos žygį kokį sudarė Prezidento Roosevelto pasiryžimas karo laivais lydėti karo reikmenis skersai Atlantą 1940 metais gelbėti Vokiečių triuškinamai Britanijai.

Roosevelto žygis nulėmė Vokiečių galybės sunaikinimą. Dabar Trumano žygis gali nulemti tą patį Rusijos atžvilgiu.

Reikia tikėtis kad Prezidento Trumano žygis linkui Graikijos ir Turkijos nesibaigs taip kaip baigėsi Roosevelto administracijos pastangos užtarti Lietuvą: pareikšta tik eilė bergždžių apgailavimo žodžių, o bolševikai, klastingai pagrobę ją ir šiądien vykdo savo teroristišką programą Lietuvių tautai išnaikinti.

REIKIA pasakyti kad Prez. Trumano žygis sutiko ir atkaklių priešų, kurie paleido visas savo pasalingas pastangas sutramdyti prezidento politiką Graikijos-Turkijos atžvilgiu. Wallace ir Senatorius Pepper, kurie tiki ir skelbia kad "Rusija niekad nieko blogo nedaro", ir eilės jų pritarėjų bei slapti patarėjai Maskvos agentai stengiasi sutramdyti Trumano programos pravedimą iki gali buti pervėlai, tuo tarpu vis kiršinant šalies žmones prieš Britaniją, kuri Graikiją paėmė išlaikyti nuo patekimo Raudonųjų įtakon.

Kada ir Pabaltijo ir Balkanų šalys, ir Lenkija ir kitos valstybės, Vokiečių-Rusų kruvinom kojom mindomos, laukė ir tikėjosi kad jas paskubins okupuoti Amerikos armijos, visos tos šalys buvo skaudžiai apviltos Prezidento Roosevelto ir Churchillo slaptais pažadais leisti jas okupuoti raudonosioms armijoms. Tai buvo Roosevelto-Churchillo atsidėkojimas "kamarotui" Stalinui, kuris to išsiderėjo, apgaudamas juos abudu, nes bolševikų buvo suplanuota jau išanksto kaip jie Europos valstybes vieną po kitos iš Vokiečių okupacijos "išlaisvins". Tik vienai Graikijai Balkanuose tebuvo leista patekti Britanijos globon, bet ir jos pagrobimui Kremlius jau turi paruošęs visus planus. Dabar beliko klausimas kas pirmiau joje atsiras: Maskvos teroristai, ar Amerikos atstovai nešini savo "demokratiją", apie ką dabar plačiai ir ilgai diskusuoja.

Kiti kliudytojai bara ir kaltina Trumaną ir Kongresą kaip Amerika gali drysti kištis į Graikiją? Ji privalanti tą šalį pavesti United Nations globai, ar bent nusprendimui kas su Graikija daryti. Tas viskas daroma tik užtrukdymui laiko, kad komunistai, su Jugoslavų ir Bulgarų pagalba galėtų daugiau Graikijoje įsisiausti.

Kada pati Maskva daro sutartis su Anglija, Prancuzija ir kitomis šalimis nesiklausdamos UN, prieš tai niekas Amerikoje neprotestuoja.

Nors Graikijoje buvo pravesta laisvi rinkimai metas laiko atgal, žmonės ten pasakė kokios valdžios jie nori ir ją išsirinko, tačiau kiti Amerikos politikai kabinasi, jeigu Amerika gelbės Graikijai, privalo ten įsteigti visų partijų valdžią, na o tas reiškia, ir komunistai turės buti priimti į Graikijos "demokratišką" valdžią.

●

•ANGLIJOJE išdirbama radio setai tokie maži kad galima nešiotis palto kišeniuje, ir parsiduoda po $48.

Dr. J. Šaulio ir Pulk. K. Škirpos Straipsniai

Dirvoje pastaruose keliuose numeriuote tilpo ilgokas straipsnis, "Po Vasario 16", kurio autorius yra Dr. J. Šaulys, vienas iš kelių likusių gyvų pasirašiusių Lietuvos Nepriklausomybės Aktą Vasario 16, 1918.

Šis Dr. Šaulio straipsnis lai nuves jus atgal į 1917-18 metus, kada Lietuvos Taryba, vadovaujama Antano Smetonos, sunkiausiose sąlygose dirbo už Lietuvos nepriklausomybę.

Iš tų laikų atsiminsite ir tą žinią, kuri tarp Amerikos Lietuvių buvo paversta piktu apkaltinimu A. Smetonai buk jis norėjęs pastatyti Vokietį kunigaikštį Urachą Lietuvos karalium. Tas kaltinimas buvo A. Smetonai primetamas visą laiką kada tik jo oponentams pritruko kitų šmeižtų.

Iš Dr. Šaulio straipsnio aiškiai patirsite kad ta karaliaus istorija buvo tik visos Lietuvos Tarybos manevras su Vokiečiais, kurie stengėsi prisijungti Lietuvą naudodami visas klastas ir prievartą. Šitą išaiškina Dr. J. Šaulys. Kurie to nesuperskaitykite tą straipsnį nuo pradžios, atydžiai.

Matysite kad Lietuvos Tarybos pakišimas Vokiečiams po nosim to Uracho, laikinam atsikratymui Berlyno pasimojimų Lietuvą prisijungti išėjo į naudą, ir Lietuviai pagaliau galėjo sumušti paskutinius Vokiečių likučius Lietuvoje ir atkurti nepriklausomą Lietuvą.

A. Smetonai ar kam kitam prikišimas "norėjimo" pastatyti Urachą Lietuvos karalium ir naudojimas to fakto kaip pikto kaltinimo A. Smetonai atpuola patiems kaltintojams.

ŠIAME numeryje ant 3-čio puslapio telpa dalis straipsnio mums žinomo Pulk. Kazio Škirpos. Kiti betgi busite pamiršę kad tas raštas yra to paties Škirpos kuris buvo Lietuvos įgaliotu ministru Berlyne kuomet Hitleris ir Stalinas darė sutartis pasidalinti Europą, ir kuomet Lietuva buvo atiduota bolševikams. Pulk. K. Škirpa iki paskutinos gynė Lietuvos pasiuntinybės rumus Berlyne nuo bolševikų užgrobimo ir kai reikėjo jau juos apleisti, paliko iškėlęs Lietuvos vėliavą aukštai ant stiebo, kurią per kelias dienas raudonieji negalėjo užkopti ir nuimti.

Pulk. K. Škirpa, rizikuodamas savo gyvybę, iš Berlyno buvo parvažiavęs į Kauną tuo metu kai jau sovietai buvo okupavę Lietuvą 1940 metais. Jis užmezgė ryšius su Lietuvoje likusiais kovotojais ir pagelbėjo pasiruošti sukilimui bolševikus išmušti iš Lietuvos ir atstatyti Lietuvos nepriklausomybę, pirm negu Vokiečiai užvaldys Lietuvą.

Jam irgi buvo primetama kaltinimai buk jis tai daręs su nacių pagalba. Mes dažnai esame permažai susipratę kad galėtume tikrai įvertinti savo tautos tikrus vadus ir pasišventėlius. Melaginga propaganda ir neteisingas apkaltinimas pasitarnauja daugeliui musų apsauginiu lukštu nuo suprotėjimo ir panorėjimo pažinti faktų tikroje šviesoje.

• • •

Išvietintieji Statomi į Darbus

Iš Londono praneša kad Britų zonoje Vokietijoje esanti išvietinti asmenys bus pastatyti į darbus ir jiems bus mokama tiek kiek nustatyta Vokietijoje visiems darbininkams algos. Dirbti turės eiti kiekvienas sveikas asmuo. Bet tas reiškia kad ir profesijonalai, kurie pasiruošę kokiai nors profesijai, bus priversti dirbti paprasto darbininko darbą.

Paaiškėjo taipgi kad ir Amerikos zonoje laukiama panašaus plano užtvirtinimo. Gen. McNarney sako turi projektą pastatymui į darbus daugumos iš 530,000 išvietintų asmenų esančių Amerikos zonoje.

Britų zonoje esama 234,000 išvietintų asmenų.

Lietuviai tremtiniai nori dirbti, tiktai butų gera kad jiems darbai butų pritaikyti žmoniški.

• • •

PRIEŠ MAKSVOS konferenciją, sovietai nei iš šio nei iš to pasiulė Amerikai paimti į savo globą daugelį salų Pacifike, atimtų iš Japonijos šio karo metu. Amerika tas salas paėmė užkariavimu, bet Rusai jas Amerikai dovanoja....

Už to slepiasi kokia klasta, sako Harold L. Ickes, artimas Roosevelto draugas ir buvęs jo Vidaus Reikalų Sekretorius. Jeigu Maskva šitaip daro, ji yra pasiryžus ką nors pareikalauti sau daugiau. "Aš tau pakasiau kuprą, dabar tu pakasyk man", bus kas nors panašaus pareikalauta Maskvos posėdyje, sako Ickes.

KAS platina Dirvą — tas platina apšvietą.

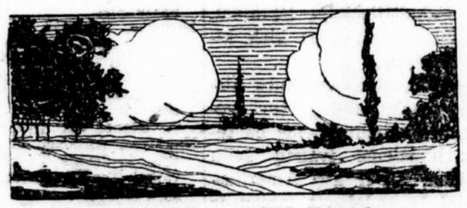

TĖVYNĖS PRISIMIMAI

Ak kaip norėjau ją atlankyti,
Savo ilgesiais jais pasiguosti,
Ir bent sudiev jai pasakyti,
Ir atsiklaupus ją pabučiuoti.

Ak kaip norėjau tuosius takelius
Kuriuose augau dar pamatyti,
Ir tais Mituvos gražiais kranteliais
Pavaikštinėti, pasidairyti;

Kuriuos taip puošia garsus šilelis
Su raudonųjų vuogynų krymais,
Kur žalias lankas puošia gėlelės,
Kur garsus miškas su riešutynais;

Kur garsi giria mus kraštą puošia,
Kur dangų remia aukšti pušynai,
Kur paukščiai saugiai sau lizdus ruošia,
Kur man tai pranguș prisiminimai....

Ak kaip norėjau savo Tėvynę
Nors vieną kartą dar aplankyti,
Su Jurbarkiečiais mano gimtinėj
Gražiom mintimis pasidalyti....

Marcelė Janulienė

Newark, N. J.

PO VASARIO 16 DIENOS

ISTORINIAI BRUOŽAI IŠ 1918 METŲ

Rašo DR. J. ŠAULYS.

(Vienas iš pasirašiusių Lietuvos Nepriklausomybės Aktą Vasario 16, 1918)

(Tęsinys iš pereito nr.)

Negana to. Netikėtai teko mums Vilniuje pro vieną musų simpatiką okupacinėje administracijoje gauti nuorašą telegramos, Ludendorfo iš vyriausiojo štabo atsiųstos vyriausiam rytų fronto karo vadui. Iš tos telegramos patyrėme kad tarp jo atstovo ir Varšuvos Regentų Tarybos atstovo gr. Ronikierio vedamos yra derybos dėl Vilniaus užleidimo Lenkams už tam tikras Lenkų nuolaidas Poznanės klausime.

Tos telegramos nuorašą aš paskui, išmetęs vieną kitą vietą, kuria galėtų buti kompromituotas musų tarpininkas, įdaviau netrukus V. Kapsukui, kai šis buvo atvykęs, Sovietų siunčiamas, Vilniun Sovietų sienos reguliavimo reikalu. Jis tą telegramą išspausdino Maskvos "Pravdoje", ir tokiu budu ji patapo plačiau žinoma. Veliau ir A. Smetona, gryžęs iš Šveicarijos Berlynan, buvo užprotestavęs prieš tuos musų nenaudai ir už musų nugaros varytus konšachtus savo Spalių 8 d. rašte Vokietijos reichskanzleriui.

A. Smetona subuvo su savo palydovais Šveicarijoje apie 2 savaiti. Konferencija, kur be V. Tarybos atstovų dalyvavo Šveicarijos Lietuvių įstaigų atstovai: Šveicarų Lietuvių Tarybos žmonės: Kan. Kun. K. Olšauskis, Kun. Dr. Bartuška, Daumantas, Lietuvių Informacijos Biuro vedėjas J. Gabrys, Komiteto "Lituania" pirmininkas Kun. A. Steponaitis, kiek vėliau atvyko dar ir delegatai iš Amerikos: Kun. Dažinskis, Adv. Mastauskas ir K. Pakštas.

Buvo pasikalbėta ir pasitarta, dar daugiau prisiginčyta, bet ypatingu teigiamų rezultatų ta konferencija nebedavė. Įvyko aiškus skilimas tarp J. Gabrio ir V. Tarybos atstovų. Nuo to laiko reikia skaityti ir J. Gabrio atsiskyrimas nuo bendro su V. Taryba darbo, kaip ir apskritai nuo bendro valstybės kurybos darbo.*

Gryžusi Berlynan 1918 m. Spalių pradžioje, V. Tarybos delegacija su A. Smetona priešakyje rado ten visai pasikeitusią padėtį. Fronte brendo katastrofa. Hertling'as turėjo pasitraukti ir užleisti reichskanslerio vietą princui Max von Baden. Užs. reikalų ministeriu patapo Dr. Solf'as. Prasidėjo pasikeitimas notomis tarp Reicho vyriausybės ir Amerikos prezidento Wilson'o dėl karo paliabų.

V. Tarybos pirmininkas A. Smetona pradėjo todėl, sėdėdamas Berlyne su savo patarėjais Prof. A. Voldemaru ir M. Yču, bombarduoti naują reichskanzlerį įvairiais raštais Lietuvos valstybės organizavimo reikalais.

Įvykiai ėmė bręsti greitesniu tempu, Apie t.p.m. Spalių vidurį buvome iššaukti Berlynan likusieji V. Tarybos prezidiumo nariai: be manęs (1-mo vice pirm.) dar Kun. J. Staugaitis (2-as vicepirm.) ir J. Šernas (gen. sekr.). Spalių 20 d. reichskanzleris pricas M. von Baden priėmė V. Tarybos prezidiumą iškilmingoje audiencijoje ir paskaitė jam pareiškimą šitokio turinio.

Vokietijos Reichas, kaip pareikšta esą jau reichstage, palieka Lietuvių tautai pačiai nustatyti savo konstituciją ir savo santykius su kaimynais.

V. Tarybos dalykas bus sudaryti provizorę nę savo vyriausybę. Tos vyriausybės dalykas bus taip pat sudarti plačiais pamatais paremtą Tautos atstovybę. Dabartinė krašto militarinė vyriausybė bus pakeista netrukus civiline vyriausybe, kuri tolei kraštą valdys kol Lietuvos vyriausybė, suorganizavusi savo administracijos organus, galės perimti krašto administraciją į savo rankas.

Nors Reicho vyriausybė norėtų, esą, kiek galima greičiau atitraukti iš Lietuvos savo kariuomenę, ji betgi, nusileisdama daugeliui iš krašto ateinančių prašymų, yra pasiryžus kol kas palikti dar savo kariuomenę ir susisiekimo priemones krašte. Provizorinės Lietuvos vyriausybės dalykas bus organizuoti savo milicijos ir policijos kadrus.

Paskaitęs tą pareiškimą, reichskanzleris tuoj atsisveikino su mumis ir išėjo.

Tolesni musų darytini žygiai buvo tuoj provizoriškai V. Tarybos prezidiumo aptarti kartu su esamais Berlyne V. Tarybos nariais. Buvo tame pasitarime numatytas Prof. A. Voldemaras ministeriu pirmininku, o aš Lietuvos pasiuntiniu Berlyne.

Reicho vyriausybės buvo tuoj, Erzbergerio pasiulymu, paskirtas Lietuvon Vokiečių civilinės okupacinės vyriausybės šefu Reicho komisaras Zimmerle (Centro žmogus). Tasai ponas, atvykęs Vilniun vos Lapkričio 9 d., prieš pat Vokiečių revoliuciją, iš pradžių rodęs mums simpatijų, Vilniuje pateko greit Vokiečių militaristų įtakon ir greit netrukus ėmė uostytis su Lenkais, kurių militarinėms organizacijoms jis pagaliau, artinantis Sovietų kariuomenei, ir patį Vilnių perleido.

Gryžus iš Berlyno V. Tarybos nariams, V. Taryboje prasidėjo karštas darbas. Pirmiausia buvo Spalių 28 d. priimta provizorinė Lietuvos konstitucija, turėjusi veikti, ligi Steigiamasis Seimas ją pakeis pastovia Lietuvos konstitucija. Ta provizorine konstitucija einant, V. Tarybos prezidiumui buvo pavesta eiti Valstybės Prezidenturos pareigas.

Dar prieš susidarant provizorinei vyriausybei, Lapkričio 2 d. V. Taryba, atsižvelgdama į naują konjunkturą, nutarė kad V. Tarybos Liepos 11 d. pravestieji karaliaus rinkimai turi likti nevykdomi ir kad tas klausimas paliekamas ristį Steigiamajam Seimui.

Lapkričio 5 d. Valstybės Tarybos Prezidiumo buvo oficialiai pavesta Prof. A. Voldemarui sudaryti ministerių kabinetą iš 6 narių.

Tuo tarpu Vilniuje aplink V. Tarybą buvo pasidarę labai judru. Krašte prasidėjus gana chaotiniams santykiams, žmonės buriais ėmė plaukti Vilniun, lankytis V. Tarybon ir teirautis ten patarimų, kaip gintis nuo chaoso ir imti tvarkyti kraštą. V. Tarybos nariai po kelis kartus į dieną susirinkusiems V. Tarybos posėdžių salėje žmonėms davinėjo informaciją, teikė nurodymų ir patarimų.

Tuo tarpu Lapkričio 10 d., jei neklystu, persimetė Vokiečių revoliucija ir Viniun, susidarė Vokiečių kareivių taryba.

Šitokiai padėčiai esant, susidarė pagaliau ir pirmasis musų provizorinės vyriausybės ministerių kabinetas. Taigi galėjo jau prasidėti tikras Valstybės kurybos darbas. Buvo jau tam paskutinis laikas.

Sunkus buvo laikai. Krašte vyko didelis pairimas: Vokiečių rekvizicijos, įgaunančios dažnai tikro grobimo formas, ėjo toliau, banditizmas ne mažėjo, o didėjo, artinosi vis arčiau Lietuvos sienų, Vokiečių kareiviams sprunkant nuo fronto namo, Rusų ginkluotos bolševikų gaujos, Lenkų legijonistai, kurstomi iš Varšuvos, pradėjo kelti vis drąsiau galvas....

Paskirtas Lapkričio 20 d. Lietuvos pasiuntiniu Berlynan, apleidau Lietuvą tuoj kitą dieną su savo personalu: Pasiuntinybės patarėju Dru J. Purickiu, P-bės sekretorium Pr. Penkaičiu, p-le J. Chodakauskaite ir dipl. kurjeriu P. Grajausku.

Nelengva širdim važiavome iš Lietuvos, matydami prasidėjusią suirutę; visų musų mintys buvo užimtos klausimu: kaip pasiseks nugalėti taip iš visų pusių tykančias sunkenybes?

Pamažu, ačiu Dievui, pasisekė. Bet apie visa tai pasakoti ne šio ir taip išsitęsusio rašinio dalykas.

* Šitame straipsnyje, kuris yra daugiau memuarinio pobudžio, aš nebegalėjau paliesti ir įvertinti nei Šveicarijos Lietuvių nei ypač Amerikos Lietuvių visuomenės veiklos ir didelės reikšmės Lietuvos nepriklausomybės atstatymui. Tatai iš dalies yra jau bandę padaryti Kun. Steponaitis ir Kun. Bartuška savo atsimimuose, bet tam, man rodos, reikėtų dar pašvęsti visai atskiras darbas.

LIKIMUI

Išrovei tu mane iš sodo to auksinio
Ir sviedei miesto gatvėn, lyg beverį daiktą.
Į ranka man įbrukęs pudrą ir karminą,
Išrovei tu mane iš sodo to auksinio.

Dabar, lygu pajacas slankioju aš gatvėm,
Tam miesto užesyj kur minią juokint reikia.
O kas man sugrąžins laimužę ir jaunatvę,
Kurią aš palikau dulkėtoj miesto gatvėj?

Paklydau miesto aš tamsiuosiuos labirintuos.
Čia tiek daug kelių, tiek melo ir apgaulės.
Ak, duoki, man šviesos, menkos šviesos
žibinto,
Paklydau miesto aš tamsiuosiuos labirintuos.

Grąžinki vėl, grąžink į ramųjį tą sodą,
Kur skęsta spinduliuos nun ir žiedų daugybėj.
Nyku, kur sielą žmonės už grąšius parduoda,
Grąžink, grąžink mane į ramųjų vėl sodą.

Z. Venclauskaitė.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIAI

Kaina su prisiuntimu tik $1.00

(Galima siųsti pašto ženklais po 5c)

Šioje knygelėje telpa didelis Lietuvos žemėlapis, Kauno žemėlapis, Lietuvos matai ir saikai, miestelių ir miestų vardai ir prie kurių apskričių priklauso ir kitos informacijos apie buvusią Nepriklausomą Lietuvą.

Reikalaukit Dirvoje

SAPNININKAS

SU SALIAMONO GALVA

Kaina su prisiuntimu $1.25.

Nauja Sapnų knyga, aiškinanti visokius sapnus, vėl galima gauti Dirvos knygyne. Su užsakymu siųskit pinigus.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dykai

MIRĖ JAU 16,700 IŠEIVIŲ LIETUVIŲ

Su šiame numeryje paduodamais, mirusių skaičius pasiekė jau 16,700, nuo Vasario m. 1937 m., kada Dirvoje pradėta mirusių išeivių Lietuvių vardai skelbti. Šymet Vasario mėnesį suėjo 10 metų nuo įvedimo Dirvoje mirusių Lietuvių skyriaus, ir per tą laiką čia pažymėtų mirusių Lietuvių skaičius pasiekė 16,600. Tai didumą mirusių Lietuvių; betgi tam tikras nuošimtis nepatenka Lietuvių spaudon, kurių giminės nepasirupina tai padaryti, arba kiti miršta tarp svetimų ir turi pakeistas pavardes.

PETRAUSKAS Jonas, mirė Gr. Gruod. 20, Dio de Janeiro, Brazilijoje.

MARGANAVIČIUS Balys, 63 m., mirė Sausio 4, Buenos Aires, Argentinoj.

RUDAUSKAS Jonas, 56 metų, mirė Sausio 28, Chicagoje. (Žagarės par.) Amerikoj išgyveno 40 metų.

ŽELONIS Juozas, 64 m., mirė Sausio 1, Mahanoy City, Pa. (Seinų ap.)

LESKIENĖ Rožė Megelinskaitė), mirė Sausio m., Rockford, Ill.

PALUBINSKAS Vincas, 61 m. mirė Lapkr. 29, Aliquippa, Pa. (Marijampolės ap. Kižių kaimo.)

NOVIKAS Stanley, 49 m., mirė Kovo 6, Cleveland, Ohio.

PAULEVIČIUS Michael, 63 m. mirė Clevelande, Kovo 7.

ARŽUOLAITIS Aleksandras, 48 metų, mirė Vasario 28, Clevelande. Gimęs New Castle, Pa.

ARŽUOLAITIS Robert, 51 m., mirė Clevelande Kovo 17 d. Gimęs Virbalyje, atvežtas į Ameriką 1 metų amžiaus. Vyresnis brolis Aleksandro Aržuolaičio.

BURDA Bronė (Saveikaitė), 54 m., mirė Kovo 9, Detroit, Mich. Palaidota Kovo 12, su bažnytinėmis apeigomis. Paliko savo vyrą, Martiną, dukterį Veroniką ir sunų Petrą. (Seirijų parap. Suvalkijos) Amerikoje išgyveno 37 metus.

ŽEMAITIENĖ Elena, 48 metų, mirė, Vas. 27, Springfield Mass., palaidota Kovo 3, St. Michael kapinėse; pamaldos atsibuvo Sacred Heart bažnyčioje. (Iš Veisiejų p. Ilgininkų k.) Amerikoj išgyveno 26 metus. Liko sesuo, Mrs. J. Blažonis, Lawrence, Mass.

ZALESKEVIČIUS Kazys, mirė Gruodžio 23, 1946, Northampton, Mass., palaidotas su bažnytinėm apeigom, Šv. Marijos kapinėse. (Vartų km. Bartinikų p. Vilkaviškio ap.) Buvo Dirvos skaitytojas.

ŠULTIENĖ Juozapina, 66 m., mirė Vasario 5, So. Boston, Mass. (Seirijų par.)

KLINGIENĖ Izabelė, mirė 31 Sausio, Canton, Mass.

GRIGAS Petras, 68 m., mirė Sausio 26, Chelsea, Mass.

TAURINSKIENĖ Olimpia, mirė Sausio 26 d., Brighton, Mass.

Pranešimas apie Mirtį Kastanto Tamkaus

Kastantas Tamkus, nevedęs, 32 m. amžiaus, vaistininkas, mirė Clevelande Gruodžio 14, 1946 m. Jo kunas buvo krematorijoje sudegintas.

Jo pelenai palaidoti Vasario 27 d., Lakeview kapinėse. Laidotuvėms pribuvo iš Chicagos jo brolis, Leonas Tamkus su draugais.

Velionis paėjo Triškių par., Dauginių k., Amerikoje išgyveno 43 metus. Be brolio, paliko dar dvi seserys Philadelphia, Pa. (12)

Laidojime pasitarnavo Wilkelis Funreal Home.

Bell Tikėjo į Didelę Telefono Ateitį

Anose dienose kuomet Alexander Graham Bell rimtai dėjo pastangas atidengti paslaptį perdavimo žmogaus balso telefonu su pagalba vielų, buvo tokių kurie jo darbą skaitė niekais laiko leidimu. Net kada jis tą paslaptį išrado ir įrodė telefono praktiškumą, buvo tokių kurie vadino tą instrumentą "žaislu" ir mažino jo svarbą kaip susisiekimo galimybę.

Šiądien, šimto metų Bell's gimimo Edinburgh, Skotijoje, sukaktuvėse ir tik 71 metas po jo išradimo telefono, tų "žaislų" naudojama suviršum 32 milijonai, 1,300,000 iš jų Ohio valstijoje, kurie lošia svarbią rolę kiekvienos dienos socialio ir biznio gyvenimo visose šios šalies dalyse. Visame pasaulyje dabar jau vartojama virš 52,000,000 telefonų, daugumą kurių gali buti sujungiamį su bent kuriuo Bell System instrumentu šioje šalyje.

Kovo 3, Alexander Graham Bell 100 metų gimimo sukaktuvių dieną atlikta apjuosimas telefonu aplink visos šios šalies, kuomet dvi Bell's dukterys, Mrs. Grosvenor, Murray Hill, New Jersey ceremonijose, ir Mrs. David Fairchilds, Miami, Fla., atliko pasikalbėjimą telefono vielomis ir visoje šalyje Telefono Pionieriai Amerikoje, organizacija iš suviršum 100,000 telefono tarnautojų, išdirbusių po 21 metą ar daugiau, turėjo savo atžymėjimus.

Bell gimė Skotijoje, bet su savo šeima atvyko į Kanadą 1870 metais. Už apie metų laiko jis išvažiavo į Bostoną mokyti ten kurčių, ir netolimame Salem miestelyje pradėjo daryti savo tyrinėjimus, kurie privedė prie telefono išradimo kas padarė revoliuciją žmonių susisiekime.

Bell pats tikėjo į telefoną ir pranašavo 1878 metais, tuoj po savo išradimo, kad ateis diena kuomet žmonės iš vieno šalies krašto galės susikalbėti žodžiu su žmonėmis kitame šalies krašte.

1920 metais, du metai pirm Bell mirties, jau buvo virš 13,000,000 telefonų vien tik Šuv. Valstijose. 1915 metais, septyni metai pirm jo mirties, buvo įsteigta skersai kontinentą telefonas, o 1927 metais telefonas nutiestas per vandenis tarp Suvienytų Valstijų ir Anglijos — tai buvo pradžia patarnavimo kuri dabar sujungia šią šalį su visomis svarbesnėmis valstybėmis pasaulyje.

Telefonas gimė šioje šalyje, čia padaryta žymiausių pagerinimų kokie telefono sistemoje įvesta ir šioje šalyje telefonas yra plačiausia naudojamas.

HOOVER, buvęs prezidentas, dabar keliavęs Europoj tyrinėjimui maisto padėties, patarė Prez. Trumanui sujungti visas valdžios įstaigas užsiimančias kitų šalių žmonių šelpimu po viena vadovybe.

CHICAGO, ILL.

REMIA REPUBLIKONĄ ROOT Į MAYORUS

Atrodo kad Chicagos gyventojai, nežiurint kokios tautybės ar kilimo jie butų, pilnai supranta kad tik Republikonai begali atitaisyti Demokratų sąmoningai ar nesąmoningai padarytas klaidas, kurios veda prie trečio pasaulinio karo.

Tokia nuomonė pasireiškė didžiuliame bankete Kovo 16, kuris buvo rengtas Root for Mayor Komiteto All American Grupių, Palmer House viešbutyje, ir kuris pasisekė pilnoje prasmėje. Šio vakaro pasisekimas buvo nuopelnas Sanitary District Trustee, Advokato Antano Olio, buvusio to vakaro pirmininko, kuris sugebėjo pravesti vakaro programą sklandžiai ir palaikyti publikoje geriausią nuotaiką.

Didelis Grand Ballroom buvo pilnutėlis gražios publikos iš įvairių tautų kurios sudaro Chicagos miesto gyventojus. Programa buvo labai įvairi ir įdomi. Net ir kalbos, kurios paprastai labai vargina klausytojus, buvo trumpos ir turiningos.

Vakaras buvo pradėtas "Prezidento Smetonos Maršu". Vėliavai iškilmingai plevėsuojant sugiedota "The Star Spangled Banner". Graikų ir Italų divizijų dainininkai sudainavo savo tautos keletą dainų. Paskui Čekų divizijos pirm., Clerk of the Probate Court, John Tauchen, pristatė vakaro pirmininką, Adv. Antaną Olį, kuris vėliau perstatė publikai visus tautinių grupių pirmininkus ir Republikonų partijos remiamus aldermonas ir vakaro svečius.

Po to buvo paduota skani vakarienė. Laike vakarienės p-lė Aldona Kirstukaitė padainavo labai gyvai dainą, "Karvelėli Mėlynasis", kuri atsilankiusiems labai patiko.

Po žavios Lietuviškos dainos dalyviai išgirdo kalbas kandidatų į City Clerk ir City Treasurer ofisus, Thomas M. Daly ir Stanley E. Pulaski. Savo kalbose jie prisiminė tarp kitų nuskriaustųjų ir mums taip brangią Lietuvą, ir pasmerkė komunizmą. Po kalbų, Lenkų dainininkė sudainavo operetišką ariją, taip pat labai vykusiai.

Vėl rimtis, ir visi susikaupę klausėsi busimo Chicagos Mayoro, Russell W. Root kalbos. Jis apibudino Republikonų partijos tikslus, susidariusią padėtį ir gresiantį Amerikai pavojų iš raudonųjų pusės. Kas kaltas del dabartinės padėties? Kas leido ir padėjo komunizmui taip įsigalėti? Atsakymas aiškus — Demokratų administracija, kuri sudarinėjo visokias sutartis ir darė visokias nuolaidas raudoniesiems musų visų vardu.

Vakarą užbaigė Illinois Gubernatoriaus Dwight H. Green įspudinga kalba. Jis taip pat kaip ir kiti kalbėtojai smerkė komunistus ir jų darbus, atjausdamas tas mažas valstybes kurios turi kentėti del blogo Demokratų administravimo. Jie, teikdami medžiaginę pagalbą Sovietų Rusijai ir leisdami vieniams komunistams laisvai veikti ir užimti aukštas vietas valdžioje, užsiaugino pabaisą, kuri dabar mums visiems grąso.

Šios kalbos jaudino visus susirinkusius, kurių tarpe buvo nemažas buris Lietuvių. Vakarui užsibaigus, visų išeinančių veiduose galima buvo išskaityti kad ateinančiuose miesto rinkimuose Chicagos gyventojai pareikš savo protesto žodį prieš tą netinkamą Demokratų valdžią ir išrinks Republikonų partijos kandidatus.

Rep.

Skelbimai Dirvoje

Turėdami parduoti ar išnuomoti namą, kambarį, ar parduoti kokius daiktus kuriuos kiti gali sunaudoti, pasiskelbkite Dirvoje. Skelbimus atneškite gatavai parašę. Priimami iki pietų trečiadieniais.

NOTARY PUBLIC

PADAROMI AFFIDAVITAI
REIKALINGI GIMINIŲ
PATRAUKIMUI Į
AMERIKĄ

K. S. KARPIUS
6820 Superior Ave.
ENdicott 4486

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jusų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, del apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609-12 Society for Savings Bld.
Telef.: MAin 1773.

IMMEDIATE
APPRAISAL AND
QUICK ACTION
ON
FIRST MORTGAGE LOANS

FOUNDED 1894 — 50 NEIGHBORHOOD OFFICES — EVERY BANKING SERVICE
The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE

NAMAMS PASKOLOS PLANAS
JUSŲ ĮVAIRIEMS PASKIRIEMS TIKSLAMS

Yra tik vienas geriausias budas finansuoti jusų naują namą. Užeikite apkalbėti tą dalyką, pirm negu pirksite ir statysite.

THE NATIONAL CITY BANK
OF CLEVELAND
Euclid prie East Sixth - CHerry 2140

RICHMAN BROTHERS

TAI VIRŠŪNĖ TOPCOAT VERTYBĖJE

Dabar mes turime gerą pasirinkimą taipgi—visų naujų medžiagų, spalvų ir modelių—ir tai reiškia coverts, tweeds, worsted cheviots ir puikių mišinių iš llama-alpaca-vilnos.

Tai yra tos rušies topcoats kokius matot visame miesto už aukštesnes kainas, tai kodel nepirkti jį čia ir nesutaupyti tą skirtumą!

RICHMAN STANDARD RUŠIES SUITS, TOPCOATS 27.50
RICHMAN SUPER RUŠIES SUITS, TOPCOATS 32.50

Taipgi Geras Pasirinkimas
Gerų Marškinių
3.45 - 3.95

Gražus mercerizuoti balti ir bryžiuoti broadcloth marškiniai; visi Sanforizuotai sutraukti; su kietais ar minkštais kalnieriais; garantuoti gerai skalbtis, gerai nešiotis ir gražiai išrodyti.

Kitas pavyzdis, žymiausios Richman vertybės.

RICHMAN BROTHERS
Ketvirtadienio ir Šeštadienio Vakarais
736 EUCLID AVENUE, Netoli East 9th Street
5716 BROADWAY PROSPECT, Kampas Ontario
Musų Broadway Krautuvė Atdara Antradienio,

1946 NAMŲ STATYTOJAI Pratęskit Savo Dolarius
GAUKIT **MONGRIEF** Automatinį Šildytoją
GAS • OIL • COAL
THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

Nori pagražinti savo namus? Šauk—
K. ŠTAUPAS
Namų Dekoravimas
musų specialybė.
Kambarių Popieriavimas
Namų Maliavojimas
16908 Endora Road
Telefonas:
KEnmore 8794.
Cleveland, Ohio

JONAS G. POLTER
Lietuvis
Namų Maliavotojas
Popieriuotojas
Apkainavimas ar patarimas reikale jusų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.
495 East 123rd St.
Telefonas: POtomac 6899

Wilkelis Funeral Home
PILNAS LAIDOTUVIŲ PATARNAVIMAS
—HAMMOND VARGONAI PER ŠERMENIS—
6202 Superior Ave. HEnderson 9292

Della E. Jakubs
(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)
REIKALE VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI.
Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.
LITHUANIAN FUNERAL HOME
6621 EDNA AVENUE ENdicott 1763

Visiškas Išpardavimas
IKI DAR JŲ TURIME!
VYRAMS-VAIKINAMS
GABARDINO ir VILNONIŲ JACKETS
NUPIGINTOMIS KAINOMIS!
Nusipirk sau vieną dabar! ir Sutaupyk pinigų!
DYKAI GREEN STAMPS su kožnu pirkiniu. DYKAI
Čia galit iškeisti savo Stamp Books.
THE KRAMER & REICH CO.
7010 Superior Ave. Atdara Vakarais

THE MAY Co's Basement

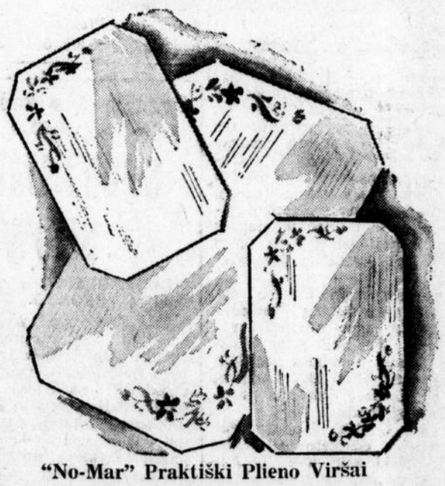

"No-Mar" Praktiški Plieno Viršai
STALUI PADS
Setas iš 3 už 29c
• 1—Dydis 7x10 colių
• 2—Dydis 6x8 colių
Dalinai Nereguliarės
Štai kas naujo — daugybei atsitikimų namuose kur viršai reikia apsaugoti nuo karščio ir subraižymo. Tvirti plieno viršai, su velveto apačia, saugiai insuliuoti.

MES TIK KĄ GAVOM NAUJĄ SIUNTINĮ ŠIO PRAGARSĖJUSIO
Rayon "Serg-A-Hed"
Idealė Mokyklų Mokinėms kurios Mėgsta Siuti Pačios Sau
Niekad pirmiau nebuvo medžiagos taip pačiai pritaikytos naudojimui kaip "Serg-a-Hed"! Išauksta iš sukto rayon ir aralac, ji yra tvirtų spalvų ir gerai skalbiasi—tinkama sporto rubams ir šiaip apvalkalams. 39 colių pločiou. 1.19 yard

"Indian Head" Vatinės Medžiagos
Vėl gaunama pirmą kartą nuo karo pabaigos! Išanksto sutraukta, gerai skalbiama medžiaga tinkama del smocks, žaislų rubams ir suknelėms. Visose mėgiamose spalvose. 36 colių pločio. 79c yardas
Yard Goods Department

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

Kovo 9 Aukos LVS ir BALF iš Clevelando

Kovo 9 d., laike rodymo Vyt. Belecko Lietuviškų filmų, susirinkus dideliam skaičiui publikos, surinktas aukas LVS 1 skyrius sutiko padalinti pusiau ir duoti pusę BALF'ui, kaipo dalį BALF vajaus kvotos paskirtos Ohio valstijai. Aukojo šie:

Hypatija Žiurienė	$25.00
Dr. S. T. Tamošaitis	25.00
J. Bindokas	15.00
Adelė Grybaitė	5.00
Jonas ir Matilda Rouika iš Columbus, Ohio	10.00
Alekas Banys	10.00
Dirva	10.00
A. Smigel	10.00
A. Šimkunas	10.00
J. Miliauskas	10.00
L. Žekonis	10.00
J. Blaškevičius	7.00
T. Nėura	7.00
J. Degutis-Dugan	5.00
A. Pleikis	5.00
S. Yacius	3.00
P. Didžiunas	5.00
A. Kinderis	5.00
J. Zelionis	5.00
J. Židžiunas	5.00
Jonas G. Polteris	5.00
J. Rainys	5.00
F. Saukiavičius	5.00
V. Mickunas	5.00
Povilas Vasiliauskas	5.00
Dr. J. Abraitis	5.00
Aldona Miščikaitė	5.00
George Ambrose	5.00
Ignas Visockas	5.00
Juozas Ramanauskas	5.00
D. Krakauskas	5.00
A. Zdanis	5.00
N. J. Šimkus	5.00
M. Katalynas	5.00
Pranas Pečiulaitis	5.00
Corlett Moterų Klubas	5.00
J. Petkus	5.00
F. J. Žuris	5.00
A. M. Praškevičius	5.00
Mrs. A. M. Praškevičienė	5.00
E. Praškevičiutė	5.00
P. Dauparas	5.00
A. Kirkilas	5.00
K. Leimonas	5.00
A. Kančienė	5.00
A. Batakis	5.00
M. ir E. Žitkai	5.00
V. Matusevičius	5.00
M. Kiveris	5.00
Ant. Petruška	5.00
Z. Mudrauskienė	5.00
Mr. & Mrs. Brooks	5.00
Dr. A. J. Kazlauckas	5.00
I. Samas	5.00
Petras Baltrėnas	5.00
K. P. Štaupas	5.00
A. Budas	5.00
M. Uškuraitis	5.00
A. Urbonas	5.00
J. Luobikis	3.00
M. Vosilutė	3.00
A. Pakalnis	3.00
V. Balutis	3.00
Juozas Bučius	2.00
Walter Guenther	3.00
M. Treinauskaitė	2.00
J. Lapienis	3.00
Alena Aksenavičienė	2.00
I. Stajinskas	2.00
Jurgis Česnius	3.00
Gene Zilk	2.00
Dvi pabėgėlės	2.00
A. Šukis	2.00
Mrs. Utris	2.00
Mrs. Tulauskas	2.00
A. Gecevičius	2.00
J. Grebliunas	2.00
N. K. Mulvinas	2.00
Ona Černiauskienė	2.00
F. Katarski	1.00
M. Žilinskienė	1.00
S. Sadauskas	1.00
K. Platakienė	1.00
T. Jukonis	1.00
V. Maurutis	1.00
M. Kulbickas	1.00
J. Grakauskas	1.00
T. Ramoška	1.00
Mrs. Visockienė	1.00
Mrs. Benis	1.00
V. Dedulionienė	1.00
Mrs. Jastramskienė	1.00
C. Gedgaudas	1.00
Ona Gedgaudas	1.00
Mrs. F. Ugen	1.00
J. Salasevičius	1.00
Olesė Sutkuvienė	1.00
K. Norbutienė	1.00
K. Leskauskas	1.00
J. Ivanavičius	1.00
L. Grikepelis	1.00
A. Sich	1.00
J. Andriulienė	1.00
B. Valatkevičius	1.00
A. Lukas	1.00
J. Apanaitis	1.00
J. Dereškevičius	1.00
J. Maziliauskas	1.00
A. Židonis	1.00
A. Botyrius	1.00
S. Prokop	1.00
Eva Lauger	1.00
P. Šilonis	1.00
A. Buknis	1.00
Pabėgėlis	1.00
K. Šutris	1.00
G. Pankauskas	1.00
J. Račila	1.00
V. Gecevičius	1.00
A. Laurinaitis	1.00
K. Sankevičius	1.00
I. Stonis	1.00
A. Miliauskas	1.00
V. Panulis	1.00
P. Slovenskas	1.00
P. Mulevičius	1.00
J. Šuopis	1.00
J. Klimavičienė	1.00
Frances Ambrose	1.00
Jonas Alekna	1.00
B. Karlonienė	1.00
J. Petkuvienė	1.00
J. ir F. Petkunai	1.00
L. Saldauskas	1.00
C. Selickas	1.00
D. Jakubaitis	1.00
M. Gužauskienė	1.00
K. Braciška	1.00
M. Januška	1.00
J. Pečiulis	1.00
J. Jenčienė	1.00
Mr. Jucius	1.00
Mr. Miniotas	1.00

Iš šių aukų BALF atstovui J. Valaičiui perduota $262.00. LVS knygai "Lietuva Tironų Pančiuose" Angliškoje kalboje leisti paskirta $245.71.

Tarp aukotojų gali buti nekurie vardai praleisti, arba netikrai užrašyti, kadangi aukas rinko ir sąrašus vedė keli paskiri rinkėjai, kurie galėjo nesuspėti vardų užrašyti, bet visos aukos priimtos.

Komisija.

KING PIN CLUB

Du jauni Lietuviai, Joseph Chester ir Al Samolis, operuoja King Pin Club, mieste, antrašu 2111 Prospect Avenue.

Jiedu abu įstojo į LVS narius, Aleko Banio pasidarbavimu.

Jie operuoja didelę, modernišką bowling alley.

Tas klubas turi dideles patalpas kur galima rengti ir vakarienes, susitarus su savininkais išanksto del rezervacijų.

BAIGĖ OHIO STATE UNIVERSITETĄ

Violeta Yčaitė

Pereitą savaitę Ohio State Universitete bendrąjį mokslą baigė Violeta Yčaitė, p. Hypatijos Yčienės-Žiurienės duktė. Jos mokslo baigimo apeigoms į Columbus buvo nuvažiavę tėvai, P. J. Žiuris su žmona.

SUMMIT COUNTY MOKINIŲ PAVASARINIS MUZIKOS FESTIVALIS

Kaimyniškos Summit apskrities viešos mokyklos kas metą rengia Pavasarinį Muzikos Festivalį, kurio programą išpildo muziką ir dainavimą mėgstanti vidurinių mokyklų mokiniai.

Festivalis atsibuvo Barberton, Ohio, High School Auditorium, Kovo 15.

Summit apskrities mokyklų vadovybė į šį mokinių dainų ir muzikos festivalį deda dideles pastangas. Tai yra jau devintas festivalis, kurie pravedami labai rimtai. Paveizdan, pakviečiami žymųs svečiai dirigentai. Šymet choro dirigentu buvo Thelbert Evans, iš Lakewood High School; beno (dudų orkestro) dirigentas — William D. Ravelli, iš University of Michigan, ir stygų orkestro — F. Karl Grossman, iš Western Reserve Universiteto, Clevelande.

Dudų orkestras šymet griežė ir Lithuanian Rhapsody 1, kurios kompozitorius yra A. Louis Scarmolin. Ji yra išleista Clevelande, tai sudėtinė nekurių Lietuviškų liaudies dainų. Dalyvavę tame koncerte Lietuviai Adv. P. J. Keršis su savo žmona, kurių dukrelė buvo viena iš choro dainininkių, sako tas Lietuviškų melodijų kurinys juos sužavėjo ir sujaudino.

DARŽELIO SĄJUNGOS VAKARĖLIS

Lietuvių Kulturinio Darželio Sąjunga rengia smagų kortavimo ir vaišių vakarą šio šeštadienio vakare, Kovo 22, nuo 7:30 val., Lietuvių salėje, apačioje. Atsilankiusiems bus visokių dovanų, prie stalų ir už įžangos tikietą.

Ateikit praleisti smagiai vakarą su savo draugais.

Komisija.

MIRIMAI

KATRĖ KARPAVIČIENĖ, 49 metų, nuo 7201 Dellenbaugh ave., mirė Kovo 13, palaidota Lakeview kapinėse; pamaldos atsibuvo 10 val. Kovo 17.

Liko vyras, Juozas, ir duktė Mrs. Vera Cherauka.

ANTANAS VAIKŠNORAS, 59 metų, nuo 7214 Duluth ave., mirė Kovo 15, palaidotas 19 d. Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsibuvo Šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko žmona, Nellie, du sunai, Antanas ir Alger, taipgi brolis Jonas Clevelande.

ARŽUOLAITIS Robert, 51 m., nevedęs, nuo 8907 Yale ave., mirė Kovo 17, laidojamas Kovo 21, Kalvarijos kapinėse; pamaldos 9:30 val. ryto, Šv. Jurgio bažnyčioje.

Liko motina, Magdalena Aržuolaitienė, dvi seserys, Louise Banionienė, Mrs. Jeanette Peterlin, ir brolis Vincas.

Velionis gimė Virbalyje, atvežtas Amerikon 1 metų amžiaus. Vasario 28 mirė jo jaunesnis brolis, Aleksandras.

Visų trijų laidojime pasitarnavo laidotuvių direktorė, Della Jakubs.

1947 Auto License Plates

DIRVOS OFISE 6820 Superior Avenue

Paskutinė diena bus Kovo 31 — Nelaukit jos, pavėluosit.

I. J. SAMAS

JEWELER

•

PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ

į didesnę ir gražesnę krautuvę

6207 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Dabar jau turime didesnį rinkinį Deimantų, Žiedų, Laikrodėlių ir visokių graždaikčių, už nupigintą kainą.

Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVE. CLEVELAND 3, OHIO PHONE: ENdicott 4486

The Fight for Freedom

(Reprint from The Monthly Challenge, Jan. 1947)

LITHUANIA, deeply immersed in the cauldron of war, has engaged in an impressive struggle for the very right to survive as an independent republic. The odds against her have been great and more than ordinary courage has been demanded of her adherents. The account of her fight furnished by members of her government in exile, several of whom are living in and around Vineland, is a story that needs to be told.

Lithuania, a small and ordinarily peaceful member of the world community of nations, has suffered undue misery and hardships and the hands of the Nazis and also Russia.

Thousands of displaced Lithuanians living in the American, British and French zones of Germany and in other countries of Western Europe, are reluctant to return to a Soviet-occupied Lithuania and prefer a life of self-imposed exile.

Local Residents

Here, in the vicinty of Vineland, we have several of Lithuania's outstanding personages who know a great deal about conditions in their country.

Juozas Grigaitis, who was a general in the Lithuanian Army and a member of the Lithuanian Supreme Court, fled from his country when the Russians came in and is now living on a poultry farm in Dorothy, N. J. His wife was a leading soprano in the Lithuanian National Opera.

Jonas Budrys, who also owns a poultry farm in Dorothy, has been the Lithuanian Consul-General in New York City for the past ten years. He was formerly Consul General in East Prussia.

Julius Vasiliauskas, another poultryman in Dorothy, had been a Sec'y at the Lithuanian Legation in Vienna and later in Berlin.

Jonas Deksnys was a secretary in the Lithuanian Legation and later Charge d' Affairs in Brussels. He came to the United States recently, after having lived all through the war in Germany. His experiences during the past several years would astound most of us who have been living in the security of an unfettered Democracy. He is now living at West Ave. and Garden Rd. in Vineland. His wife Stephania, is a dentist by profession. Her father, Jonas Zakevicius, who lives with them was a well known merchant in Lithuania.

Jonas Jasinskas of Dorothy has worked in the Foreign office in Lithuania. He was sent to Estonia as an attache and in 1938 was transferred to Chicago . He is the holder of a degree in International Law

Birute Vailokaitis, now married to William P. McClain and living at 1 South East Ave. is the daughter of a well known banker, steel manufacturer and patriot in Lithuania. He was a signer of the Declaration of Independence for Lithuania, in 1918. Birute is now an American citizen and very proud of the fact.

First Victim

Chronologically the struggle for Lithuania began when she became one of the first victims of Germany on March 21, 1939, when the territory of Memel was seized from her.

When war began in Sept., 1939 Lithuania proclaimed its neutrality together with the other Baltic Republics and held to this policy although its sympathies were with the Western Democracies.

On Oct. 10, 1939, the U.S.S.R imposed upon Lithuania the signing of a pact of mutual assistance under which Moscow was not to interfere in her internal affairs. However, on June 15, 1940, Russia occupied Lithuania and formed a Russian dominated Lithuanian Government.

In June, 1941, after the outbreak of German-Soviet hostilities the little nation revolted and formed the Provisional Government of Lithuania with the sovereign rights of the Republic restored.

The Reich then suppressed this provisional government and imposed its own regime of occupation.

These were the events leading up to the second occupation by the Soviet Union.

Present Conditions

Since the summer of 1944, when the Soviets entered Lithuania, conditions there have been every bit as bad, if not worse, than they were before. According to reports on the Lithuanian situation compiled by the Lithuanian Legation in Washington, D. C., the Partisans (Underground Fighters) have been engaged in a constant struggle always battling their oppressors. — Their aim is a re-estblishment of a free, independent and democratic Lithuanian republic.

These armed struggles, we are told, has reached such proportions that a visitor to Lithuania from the outside world gets the impression that the whole country is a battlefield.

One cannot help but be impressed by the struggle of the Lithuanian nation when it is remembered that she received no material support from the Western democracies in her fight, under overwhelming odds

So well organized were they that against her invaders.

no major Nazi plans succeeded in Lithuania. With the exception of Poland, Lithuania was the only nation under German occupation which gave no SS formations to the Nazis.

Lithuanian-Americans desire to see the Republic of Lithuania regain her freedom and continue the progress that had been hers between 1918-1940. Their efforts are not for their own benefit as they will not profit by it in any way, save the satisfaction of seeing a righteous cause fulfilled.

Thousands Deported

Many thousands of Lithuanians have been deported from their own country. Since their departure from Lithuania the deported women and children have remained separated from the men. No correspondence has passed between them and none know the whereabouts of the others. Only a few letters, it is reported, have been received by relatives in the United States from women deportees. The UNRRA and other organized relief agencies are not permitted to aid the deportees. The few packages sent directly to them by mail are loaded with excessive duty charges. Even used clothing is not exempt from these practices.

According to Polish deportees who have been repatriated, the deported men, badly fed, poorly clothed and housed in inadequately heated quarters, are working in Soviet concentration camps at forced labor.

The fate of more than a hundred thousand displaced Lithuanians in the Soviet-occupied zone of Germany around Koenigsberg and Pomerania is unknown.

Moral Support

The hopes of all these people since September, 1939, have been centered in the Western Democracies. The Atlantic Charter in which they have believed implicitly has helped to sustain them. The Four Freedoms gave them moral support, especially Freedom from Fear. But now they are desperate. Now is the time when they need to be saved from complete extermination. They are appealing for real peace—and what is more important, freedom—freedom to live their lives as they see fit without being subjugated to the will of any foreign oppressor.

Certainly any real American, born and bred in the cradle of Freedom, can understand their craving for liberty. Our hats are off to people of such indominable courage and determination. They deserve the support of all freedom-loving peoples.

TINIEST RADIO - TELEPHONE Dr. Cledo Brunett, U. S. bureau of standards engineer, with vest-pocket personal short wave radio-telephone displayed in right hand. The transmitter is housed in lipstick tube.

Imtynės į Cen. Armory

Šių metų Amerikos ir Kanados Sportsmen's Show, kuris prasideda Cleveland Public Auditorium dešimtą metą paeiliui nuo Kovo 21 iki 30, bus daug įvairesnių dalykų pamatyti, kaip skelbia A. W. Newman, direktorius. Visokių išstatymų bus daugiau negu kurį kitą metą. Be to bus įvairių nuostabių atvaizdavimų atviro oro gyvenimo ir žaislų vandenyje. Daug bus atvaizduota laukinų gyvunų gyvenimo, paukščių, žuvų ir kitų įdomybių.

Atsidarys pirmą pavasario dieną, nuo 1 po pietų iki 11:30 vak.

DELICATESSEN Parsiduoda

Su C-2 License. 12 metų išdirbtas biznis. $700 iki $800 sav. ineigų, su gyvenimo kambariais parsiduoda už $9500.

GLenville 8880 (14)

Sportsmen's Show

Jack Ganson praneša kad jis perkelia profesionales imtynes iš Arena į pirmesnę vietą, Central Armory, ir pirmos imtynės ten prasidės antradienį, Kovo 25. Imtynių vakaras pakeista iš ketvirtadienio į antradienį, ir Jack Ganson ruošia pirmas imtynes Armory su keliom porom žymių imtikų. Central Armory tapo permodeliuota ir sudėta naujos sėdynes, kur gali tilpti apie 5,000 žmonių. Taipgi įvesta naujos šviesos.

Svarbiausioje poroje Ganson pastato naujai apkarunuotą Nacionalės Imtynių Sąjungos sunkaus svorio čampioną, Whipper Billy Watson, kuris šiomis dienomis nugalėjo buvusį čampioną Wild Bill Longson imtynėse St. Louis. Jam bus parupintas geras oponentas.

Tikietai del Central Armory imtynių parsiduoda išanksto pas Richman Bros., 736 Euclid Ave. ir Armory nuo 6 vakare antradieniais.

Moterims Pastaba

Jųs sutaupysit 20% iki 25% ant SUKNIŲ, SIJONŲ ir Lingerie viskas pirmos rušies

ANN'S DRESS STORE

2949 Woodhill Road

atdara 10 ryto iki 7 vak.

Pradžia Penktad. 6 vak.

10 Metinis Amerikos ir Kanados

SPORTSMEN'S SHOW

NUOSTABUMAI ir KOMEDIJA NAUJI SPORTO PADARGAI!

Žvėrių gaudymas! Avių ganymas šunimis! Meškeriojimas! Šiaurės vadai valčių kovoje ir rąstų ritime. Bolės lošis vandens tanke. Olympiški nardymai! Rhytmiški plaukymai! Hillbilly juokdariai. Vandens gyvunai, paukščia, rėpliai! Atostogų reikmenys! Indijonai! Vėliausi medžiojimo, žuvavimo padargai!

Public Hall, Kovo 21-30

Kasdien, 1 iki 11:30 vak. Veiksmų programos 3:15 ir 8:15. Bendra įžanga 95c. Jaun. 12 metų, 50c. Rezervuotos (su adm.) 1.50. Richman's ir Public Hall. Pastaba: Nerezervuoti tikietai kasdien po pietų, pirmadienį ir penktad.

Pilnai Padengta Apdrauda. Phone EX. 0417

W. DEBESIS PAINTING CO.

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

Kreiptis arba šaukti telefonu vakarais tarp 6 ir 9 val.

7526 Star Avenue Cleveland 3

RADIO SAVININKAMS!

Reikale duokit savo RADIO pataisyt ekspertui radio mekanikui. (12)

WONRER RADIO SERVICE

5602 Harvard Avenue

Tel. DI 6030 George, Prop.

GERAS KAMBARIS

Švariam pavieniam vyrui miegoti. Kreipkitės telefonu: HE. 6253

MOTERIMS PRANEŠIMAS

Ateikit pirkti sveikų maisto reikmenų į BOLAND QAULITY HEALTH FOOD Store

3281 Fulton Road

Čia gausite sveiko maisto visai šeimai žema kaina. (12)

ALUS - VYNAS

VELYKOMS pirkit tik geros rušies VYNĄ ir ALŲ PAS MUS.

30,000 patenkintų kostumerių perka iš (13)

PARISI'S FAMOUS WINE STORE

6404 Denison Ave.

VYNAS — ŠAMPANAS ALUS

Sutaupysi iki 35 nuoš. perkant čia gerą Vyną, Alų ir saldžius gėrimus. (14)

Parsiduoda nuo puskvortės.

Downtown Beverage

2160 E. 2nd St. arti Prospect

Geo. Szabo, Prop. CH. 6799

KING PIN CLUB

2111 Prospect Ave.

SUperior 3443

A good place to eat, drink and have a good time. Where all Lithuanians meet.

FOOD — DRINKS

Hall Space to Rent

Joe Chester, pres. Al Samolis, sec.

PAJIEŠKAU kambarių su dviem miegamais, šeima iš 4, mažų nėra; plačiai žinomi, 10 metų vienoj vietoj; namo pirkėjas Lietuvis, norėtume užleist vietą pirm Balandžio pabaigos. Praneškit: (13)

S. Lukošius, 1429 Wayne Ave. Lakewood, Ohio.

P J KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

VISOKIA APDRAUDA

Mes esame pasirengę suteikti visiems pilnas musų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (firemonus).

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate ir Apdraudos Agentura

6606 Superior Ave. Cleveland HEnderson 6729

Automatinis Gasu šildymas

Paversk savo Furnasą Modernine šildymo Sistema

Taipgi Automatiški Vandens Šildytojai

ATSIKRATYKIT PURVO, PELENŲ ir ANGLIES DULKIŲ.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE

7502 St. Clair Avenue Cleveland

Frank Orpse (Urbšaitis) Sav. PO. 9548. LI. 0287.

AKRONE kreiptis į: Hank Hollish, 260 The Brooklands, Stadium 4793